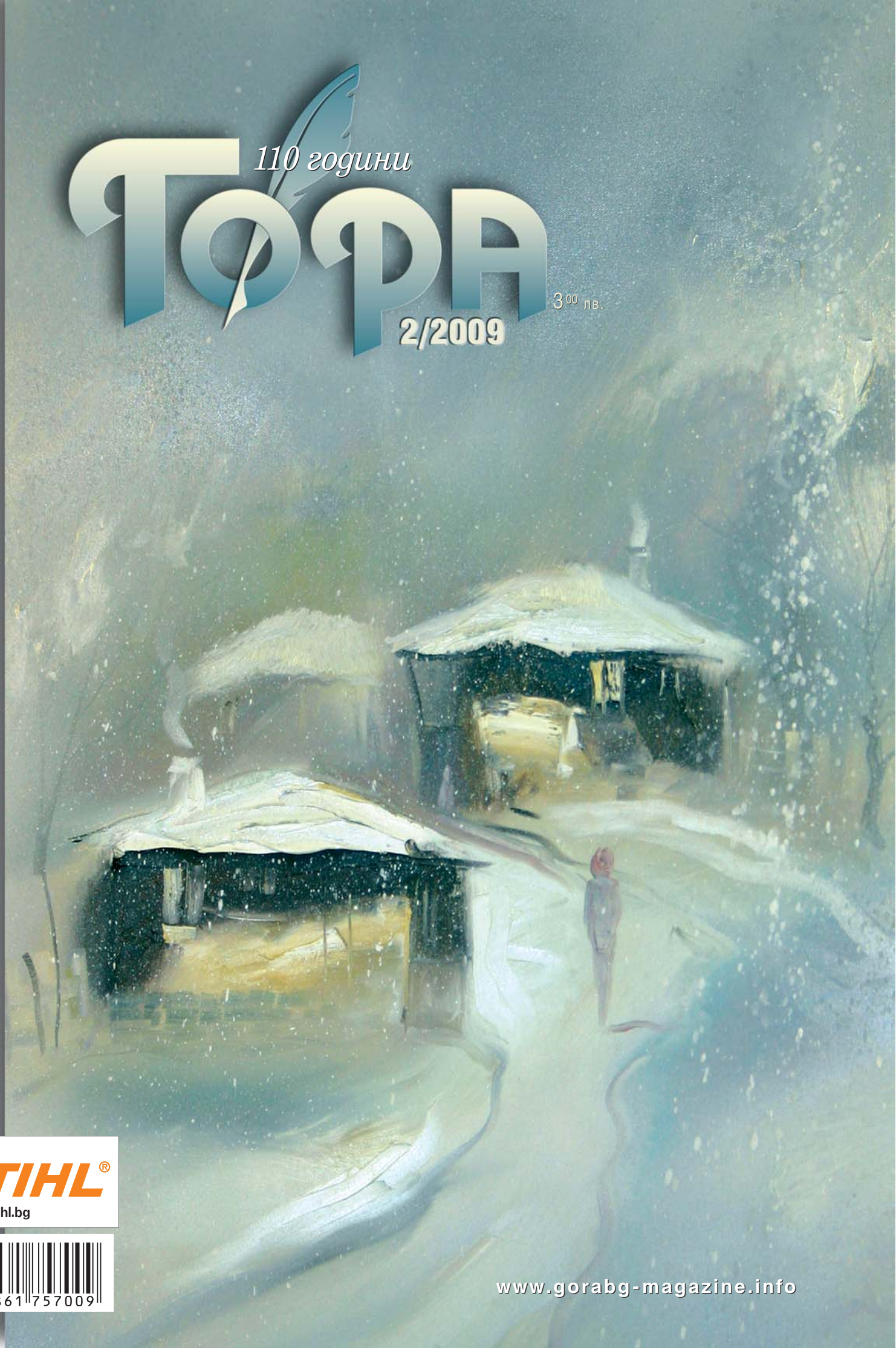

ГОРА

110 години

3⁰⁰ лв.

2/2009

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

www.gorabg-magazine.info

Доверете се на висококачествените моторни триони STIHL

Моторните триони на STIHL съчетават иновационна техника с висока мощност, оптимална ергономичност и ниско тегло. Благодарение на тези свои качества те значително улесняват хората

при работа и допринасят за опазване на околната среда. Като водещ в света производител на моторни триони STIHL убеждава с уреди, които са идеално приспособени за работа на открито.

Всеки модел съчетава оптимално управление с убедителен комфорт, независимо от това дали се използва за подготвяне на дърва за огрев или за професионална поддръжка на гората.

Криза?

Хубавото на кризите е, че рано или късно отминават.

Разбира се, по-добре би било въобще да няма криза. Но има и по-лошо - да дойде криза, когато си в криза.

Какво се прави по време на криза? Икономии, съкращения, фалити. Причината е - има стока, няма купувачи.

Сега у нас има гървесина, а няма пазар.

Някъде в света, в някои арабски гържави няма криза, няма и гървесина. Не е нередно в подобни ситуации гържавата по-активно да се намесва в търговските отношения. Да отменя не само забрани, както за износа на обла гървесина, а да се потърсят междуправителствени споразумения.

Друг е въпросът защо има кризи и кой ги предизвиква. Обективни, както са при природните катаклизми, или субективни са факторите, които ги предизвикват. И в двата случая хората, останали живи, трябва да понесат и преодоляват последиците.

При криза се правят антикризисни програми и действия. Не е необичайно и нищо да не се прави - да се чака да отминат. Или да се спретне някой и друг проект за по-светло бъдеще. Защото сегашната криза нито е първата, нито ще бъде последната.

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@dag.bg

Редактори:

ЕКАТЕРИНА ПОПОВА
light@dag.bg
(вощец на броя)

СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
eiporova@abv.bg

Литературен
и рекламен сътрудник:
ЮЛИЯ СЪБЧЕВА
yulia_sabcheva@abv.bg

Технически редактор:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ИОРДАН ДАМЯНОВ
jordan.damianov@abv.bg

грес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 988-86-42; 989-55-40/Б. 212; 213;
тел./факс: 988-04-15.

<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@dag.bg

ВІС ТТВВВГ22
ІВАН ВГ39 ТТВВ 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.
Печатни коли 4.5. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнисан за печат на
12.02.2009 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отделен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

Подробна информация за дейността на Държавната агенция
по горите може да намерите на Интернет адрес www.dag.bg

В броя

2 **Имаме добра законова рамка, трябва да работим**

5 Орден „Дружба“ за инж. Васил Калинов

6 Ще отговорим на предизвикателствата

9 Муфлонът в ДЛС „Женда“

11 План за управление на вълка

12 **Отново за вълка**

13 Неуморим борец за създаване на интензивно
и културно ловно стопанство

14 Ценоразпис за организиран ловен туризъм
в Република България през 2009 г.

16 **Горската история в горските издания**

18 Държавната агенция по горите -
партньор в действащи международни проекти

23 Ускорено производство на биомаса

24 България има добри перспективи

25 Осигуряване на ефективна стопанска година

26 **Гост на редакцията - Светла Сокачева**

На корицата

Художник Павел МИТКОВ

През тази година ще се използват репродукции на картини
от автори, завършили Лесотехническия университет

CONTENTS

2 A good hunting game regulation is available, so we have to deal

5 A medal „Friendship“ for eng. Vassil Kalinov

6 We shall give a response to the challenges

9 The moufflon in „Jenda“ State hunting game unit

11 Plan for the regulation of the wolf

12 About the wolf again

13 Tireless fighter for creating of intensive and cultural hunting game

14 Price-list for hunting game tourism in Republic of Bulgaria - 2009

16 The forest history in the forestry issues

18 The State Forestry Agency - a partner in active international projects

23 Short term production of biomass

24 Bulgaria has good perspectives

25 Insurance of effective economical year

26 Guest in editorial office - Svetla Sokacheva

**Инж. Йордан РАДОСЛАВОВ -
зам.-председател
на Държавната агенция
по горите**

Имаме добра

- Г-н Радославов, от какви мотиви се ръководите Държавната агенция по горите, предлагайки измененията на Закона за лова и опазване на дивечата?

- Те не са малко и бяха сериозно обмислени, като се има предвид състоянието на ловното стопанство у нас и чувствителността на обществеността към промените именно в тази област. Не е тайна, че държавата не разполага с достатъчно средства, за да обезпечи оптималното стопанисване на дивеча и ефективността на необходимите ловностопански мероприятия. Така в голяма част от обособените дивечовъдни участъци в границите на държавните горски стопанства дивечът е сериозно намалял. Същевременно имаше сериозен интерес на различни юридически лица да стопанисват и ползват дивеча по реда на чл. 10 от Закона за лова и опазването на дивеча (ДВ, бр. 79 от 2002 г.), но действащата нормативна уредба не предвиждаше такава възможност. За създаване на необходимата законова основа за привличане на инвестиции в ловното стопанство е предвидена възможност стопанисването и ползването на дивеча в дивечовъдните участъци по чл. 10 да бъдат предоставени и на други юридически лица, регистрирани съгласно действащото българско законодателство. Целта е да се създадат най-добри възможности за възстановяване на популациите на основните видове дивеч, да се обезпечи провеждането на необходимите ловностопански мероприятия и да бъдат осигурени средства, които да се реинвестират в отрасъла.

- Как е предвидено това да става на практика?

- Предоставянето на стопанисването и ползването на дивеча в дивечовъдните участъци ще става въз основа на конкурси, условията и редът на които са разработени в Правилника за прилагане на

Закона. Специфичната особеност на конкурсната процедура е регламентираният ред за определяне на началния размер на годишната вноска за ползване на дивеча, която се изчислява при отчитане на типовете местообитания в дивечовъдния участък, и по ред, определен в методиката, утвърдена от председателя на ДАГ.

- Какво цели разбунилата ловната общественост т. нар. такса за стопанисване?

- Целта е ясна - за осигуряване на финансови средства за осъществяване на дейностите по чл. 37 - подхранване, поддържане на фуражната база и ловностопанските съоръжения, таксация, опазване и охрана на дивеча. Затова се предвижда заплащане от ловните сдружения и от лицата, стопанисващи дивеча в дивечовъдните участъци, на годишна „вноска за стопанисване на дивеча“. Трябва да е ясно, че 70 % от нея остават в сдружението и се разходват за ловностопански мероприятия.

- За какъв срок ще се сключват договори и регламентира ли се възможността за прекратяването им по-рано?

- За 15 години. Но има изрична законова разпоредба за възможност за едностранно (от страна на държавния орган) прекратяване на договора за стопанисване и ползване на дивеча в случаите на неправилно ползване на дивеча, довело до нарушаване на половата и възрастовата структура на дивечовите популации, недобросъвестно стопанисване на предоставената база за ловен туризъм и биотехническите съоръжения или когато се ползват не по предназначение, неизпълнение на предвижданията в ловоустройствения проект и в други случаи. При такова партньорство контролът ще се провежда всяка година и договорот за съвместна дейност може да бъде прекратен и след една годи-

на. В този случай рискът и загубата са само за инвеститора.

- Кога този процес ще започне в практиката?

- Вече са подготвени две методики - „За гържавните ловни райони в гържавните горски стопанства“ и „За определяне на условията за сключване на договори за съвместна дейност с гържавните ловни стопанства“. Правилникът за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча е разработен и е на съгласувателен режим между институциите. Смятам, че до няколко месеца ще могат да бъдат сключени първите договори за ДАР. Пристъпваме към нещо ново и то се нуждае от определен стартов период и набиране на опит. Щом сме тръгнали по този път, значи имаме надежда частната инициатива да даде нужната перспектива за ловното стопанство на България. Инвеститори са нужни във всеки сектор на икономиката, защо в ловното стопанство да е различно?

- Държавните ловни стопанства няма да бъдат обект на концесия, но от какви възможности за частно-гържавно партньорство могат да се възползват?

- Те могат да сключват договори с трети лица за съвместно извършване на дейностите, съгласно

городен елен в ДАС „Черни Лом“, оценени съответно с 235.85 т. и 234.97 т. по СИС. Броят на отстреляните в ловните стопанства елени през 2005 и 2006 г. е почти константа, но през 2008 г. е увеличен с 51 % спрямо 2007 година.

При елена лопатар по линия на организирания ловен туризъм са отстреляни 112 броя, съответно с 13 златни, 7 сребърни и 10 бронзови медала. Увеличаването е в размер на 43 % спрямо 2007 година. Най-добрите трофеи от елен лопатар са добити в ДАС „Студен кладенец“ с оценки 195.54 т. и 195.01 т. по СИС, следва трофеят от ДАС „Черни Лом“ с 189.48 т. по СИС.

Муфлонът като един от перспективните и търсени ловни видове също дава своя принос за организирания ловен туризъм. През 2008 г. от Държавно ловно стопанство „Женда“ са добити трофеи, оценени с 228.80 т., 226.30 и 218.95 т. по СИС. През 2008 г. са добити 145 муфлона, от които 19 златни, 11 сребърни и 8 бронзови медала. Увеличаването е с 63 % спрямо 2007 г., когато са отстреляни едва 56 муфлона. Доказателство за добрата популация в качествено отношение е добитият тогава от ДАС „Черни Лом“ трофей с 189.48 т. по СИС. Отстреляни са 3043 диви свине по линия на организирания туризъм. За 2008 г., както и за миналата

година, най-много ловци са ловували на дива свиня, при която и възможностите на страната са най-големи. Българската дива свиня е с отлични трофейни качества, което се потвърждава както от рекорда, който е

на второ място в света с 158.20 т. по СИС, така и от отстреляните през този сезон глигани, чиито глизи са оценени с 44 златни медала, 50 сребърни и 70 бронзови. За сравнение през 2007 г. трофеите от дива свиня са били оценени съответно с 37 златни медала, 38 сребърни и 76 бронзови. През 2008 г. най-добрият трофей е добит в ДДС „Кормисош“ - 132.18 т. по СИС.

Общият обем приходи за 2008 г. е 3 242 415 евро - 2 744 105 от гържавните дивечовъдни станции (гържавните ловни стопанства) и 498 310 от гържавните ловностопански райони към гържавните лесничейства (гържавните горски стопанства). С най-много приходи от ловен туризъм е ДАС „Витошко-Студена“ - 325 435 , следват ДАС „Шерба“ - 317 394 , ДАС „Росица“ - 307 260 и ДАС „Черни Лом“ - 301 943 евро. Ръстът на приходите по линия на организирания ловен туризъм е 16 % спрямо 2007 г., а спрямо 2004 г. е 72 %, което е безспорно доказателство за развитието.

- Можем ли да бъдем удовлетворени от резултатите, постигнати в гържавните ловни стопанства, през миналата година?

- По линия на организирания ловен туризъм са ловували 5322 ловци, от които 4222 са български граждани, като предпочитан от тях е груповият лов на дива свиня. Основна част от чуждестранните ловци при едрия дивеч са от Русия, Австрия, Германия, Испания, Франция. Увеличаването е в размер на 65 % спрямо 2007 г., когато са ловували 3465 ловци.

За гребния дивеч предпочитания имат чуждестранните ловци от Италия, Гърция, Испания и Франция, но този лов беше затруднен поради невъзможността за износ на птиците вследствие на ветеринарномедицински забрани.

През 2008 г. са отстреляни 174 благородни елена (120 от тях са трофеен отстрел), от тях 39 броя са със златни медала, 50 броя - със сребърни, 31 - с бронзови.

Най-добрият трофей от благороден елен е добит от Държавно ловно стопанство „Шерба“ и е оценен на 236.26.54 т. по СИС. Следват два трофея от бла-

- Какви нови положения са залегнали в Закона за лова и опазването на дивеча, които засягат не само ловното стопанство, но и многобройната армия български ловци и риболовци?

- Съществено изменение на закона е редът за учредяване на ловните сдружения. В бъдеще районите на дейност на сдруженията ще бъдат определяни със заповед на председателя на Националното ловно сдружение, като площта им не може да бъде по-малка от 22 000 хектара. Целта на промяната е да се създадат условия за окрупняване на сдруженията, както и да се засили контролът на

© В. Почекавски

държавата върху тях. Основен момент е задължителното членство на тези сдружения в НСЛР и регистрирането им в ДАГ. ЗИД на ЗЛОД въвежда и нов принцип за издаване на билетите за лов - от ДГС или ДАС, в чийто район на дейност се намира ловната дружина, в която лицето членува. Промяна има и в реда и начина на подготовка на кандидатите за придобиване на правото на лов, която ще се извършва от ловните сдружения, държавните ловни стопанства и Лесотехническия университет.

Законът предвижда още промяна в реда на изграждането на оградени площи в ловностопанските райони, което накратко може да се обобщи като облекчаване на процедурата по съгласуване с МОСВ. За подобряване на охраната на дивеча се предвижда уеднаквяване на принципа за определяне на числеността на ловната стража в ДАС и в дивечовъдните участъци. За засилване на контрола при прилагане на Закона изменения има и в административно-наказателните разпоредби - завишение на глобите.

- Какво бихте казали в началото на годината на хората, които работят в тази нелека сфера - ловното стопанство, след като вече не може да има оправдания с нормативната уредба?

- Е, не всичко е уредено, но в голяма част - да. С приемането на промените в Закона за лова и опазването на дивеча от 40-то Народно събрание, публикуван в „Държавен вестник“ на 21 октомври 2008 г., можем да кажем, че имаме добра законова рамка. Както се вижда, всички направени изменения и допълнения в закона целят да бъдат преодолени недостатъците, съществуващи досега в ловната нормативна уредба, които по различни начини влияеха отрицателно върху ползването, стопанисването и охраната на дивеча, и да осигурят възможност за навлизане на нови инвестиции в ловното стопанство.

За това трябва време. Бързо стават само фаловите, за успехите са нужни години. И много работа, която наистина изисква нови знания и мениджърски умения, но и малко повече от стария ентусиазъм от годините, в които ловното стопанство беше на върха. Критици винаги ще има, но съветвам всеки да си пази старите гумени ботуши и чешката „Збръвка“ зад вратата и от време на време да ги поглежда. Не всичко е сметки и заплати. Аз мисля, че меракът към лова е бил винаги водещ, а не финансовото стимулиране.

В заключение бих искал да кажа на колегите, че основното, което трябва да се запази при промените, са хората - добър ловен стопанин се създава с години и практика. Доволен съм, че специалистите в ловното стопанство не останаха изолирани, наблюдаващи. Те си остават стопани на дивеча. Няма да се концесионират ловни стопанства и да се изземват функции. Партньорството е нещо добро, а законът гарантира равнопоставеност. Ако някой обаче се поддаде на натиск, стане заложник на политика или пари, то си е за негова сметка и съвест. Не му е виновен законът. Колкото и шаблонно да звучи, вярвам в бъдещето на ловното стопанство, защото имам честта да познавам голяма част от хората, ръководещи стопанствата и лова - хора стойностни. Вярвам в тях - не през една буря са минали и са съхранили достойнство и разум - те ще са такива и за напред. Да бъдат други вече е късно. Пожелавам здраве и наслада през новия ловен сезон.

Разговора проведе
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

Извънредният и пълномощен
посланик на СР Виетнам
Негово превъзходителство
Фам Куок Бао връчва
на Васил Калинов
Указа за награждаването
с орден „Дружба“. Вляво е
председателят
на Народното събрание
на България Георги Пирински

Орден „Дружба“ за инж. Васил Калинов

Във Виетнам отбелязват началото на Новата година на 23 януари. На този ден в посолството на Социалистическа република Виетнам в България се проведе тържествена среща с български народни представители, министри, ръководители на висши държавни администрации, учебни заведения, неправителствени организации, журналисти. Отбелязана бе 59-та годишнина от установяването на дипломатически отношения между двете страни - на 8 февруари 1950 г. Председателят на Парламентарната комисия по земеделие и гори и председател на Парламентарната група за приятелство с Виетнам Васил Калинов бе удостоен с високото отличие на СР Виетнам за чуждестранни граждани - орден „Дружба“. Бяха представени новоизлезлите книги от виетнамски автори „Хо Ши Мин в страната на розите“, „Виетнам - страна и хора“, както и „Виетнам - феникс и гракон“, чийто автор е Къдринка Къдринова - зам.-главен редактор на сп. „Тема“. Популяризирана бе инициативата на виетнамската страна „2009 - година на културната дипломация“.

В своето приветствено слово извънредният и пълномощен посланик на Виетнам Негово превъзходителство Фам Куок Бао подчерта, че България е една от първите 10 страни в света, сключила дипломатически отношения с Виетнам. През отминалите почти шест десетилетия сътрудничеството между двете страни е ползотворно и с възходящо развитие. Двете стра-

ни са стратегически по отношение на развитието на регионите, в които са разположени. Виетнам адмирира успехите на България и интеграцията ѝ в Европейския съюз.

Председателят на Народното събрание на България Георги Пирински подчерта в своето изказване, че страната ни високо оценява традиционните връзки със СР Виетнам, които навлизат в нов етап благодарение на новата им роля в международните отношения. Много важни са и установените контакти между парламенти на двете страни за задълбочаване на взаимното приятелство и двустранните контакти във всички сфери на икономическия и социалния живот. Красноречив израз на тази обща воля и стремеж към активно партньорство е съвместното заявление на Народното събрание на СР Виетнам и Народното събрание на Р България. В него е отразено общото желание за устойчиво развитие на отношенията и за укрепване на приятелството между двата народа.

Преди пристъпване към награждаването бе прочетен Указ № 1861 на президента на СР Виетнам Нгуен Минх Чиет, с който Васил Калинов се награждава с ордена „Дружба“ за големия му принос за развитието и укрепването на приятелските отношения между двете държави. Отличието връчи Негово превъзходителство Фам Куок Бао, след което вдигна празнична наздравница с пожелание за здраве и ползотворно бъдещо сътрудничество. ¶

На юг от централното старопланинско било, под връх Мазалат, се спускат бързоструйните води на Лешница и Габровница. Водосборите на двете реки определят географски двата основни ловнотехнически участъка на Държавното ловно стопанство „Мазалат“ - Горно Сахране, разположено на обща площ 13 500 ха. Тук ловецът може да намери емоционално преживяване сред царствен природен пейзаж и уютен поглед в някоя от двете ловни хижи, закътани из стръмните склонове на Балкана и носещи същите имена като двете реки.

Почувствахме свежестта на буйната Лешница, спокойна в този ден, понякога сърдита и разрушителна, причиняваща заплахата за мостове и горски пътища. Целта на пътуването ни е да се убедим, че през зимата грижата за животните не спира и дивечът може да получи необходимата хранителна подкрепа в специалните съоръжения.

Инж. Александър Иванов

Ще отговорим на предизвикателствата

Наш водач из планината към съоръженията за подхранване на дивеча е самият директор на Държавното ловно стопанство - инж. Александър Иванов. Из ловните полета на „Мазалат“ като ръководител на Държавното ловно стопанство (тогава Държавна дивечовъдна станция) той тръгва от пролетта на миналата година. Но ние го познаваме от преди двадесетина години. Тогава се срещ-

нахме в най-красивия цветен двор на горско стопанство, който бяхме посещавали - в Гурково. След това видяхме там и чудесната букова гора - резултат не само на природната щедрост, но и на компетентната професионална намеса. В Гурково - това „училище за директори“, както разбрахме тогава, че наричат стопанството, инж. Иванов продължи да работи петнадесет години. Както в повечето стопанства със сходни природни дадености, основната задача там бе стопанисването на високостъблени бук и на популацията на благородния елен с високи трофейни качества. По-късно лесовъдската служба позова инж. Иванов в ДЛ - Мъглиж, на което до 27 май 2008 г., е директор.

Придобил достатъчно опит като ръководител на административна и стопанска единица в различни условия и правила на работа, днес инж. Иванов се изправя пред нови предизвикателства. И предизвикателство, но и задължение е натрупаният 27-годишен професионален потенциал да се реализира сега възможно най-добре в разгръщане на мениджърските умения. Още повече, става дума за ДЛС „Мазалат“ - едно от петнадесетте ловни стопанства, които според Закона за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча ще работят без договори за отдаване на дейност на частния бизнес. И се очаква да докажат, че са част от една успешна формула за бъдещото развитие на ловното стопанство на страната. А към изискването ръководителят на държавно ловно стопанство да бъде добър мениджър се добавя и необходимостта да може да работи успешно в условията на специфична икономическа ситуация, която изисква гъвкави мерки.

Казвам всичко това, за да подчертая колко

важни за успеха при реализирането на реформата в горския сектор са професионализмът и деловите качества на личността, която ръководи колектива. Също толкова, колкото и самият колектив да работи организирано, дисциплинирано, качествено и в синхрон.

Дивечът увеличава запасите
Природните дадености на ДЛС „Мазалат“,

Ловният надзирател Георги Тотев подсигурява храна за дивеча

Старши лесничият Иван Глухарев обхожда участък Лешница

върху част от което попадат НП „Централен Балкан“ и ПП „Българка“, и близостта на балнеоложки центрове и културни забележителности от различни исторически периоди са допълнителна възможност за привличане на туристи и предлагане на услуги, която се добавя към основната предлагана оферта: организиран ловен туризъм.

За да има такъв туризъм, трябва да има и дивеч. В старопланинската част на ДЛС „Мазалат“, район на високостъблените букови гори, основен, определящ вид дивеч е благородният елен (120 броя). Естествено това е и главният обект на ловностопанските грижи. Според данните от таксацията дивата свиня е представена от 180 екземпляра, а сърната от над 100. А присъствието на мечките - на повече от 30 ги преброява същата таксация, е екзотична примамка за ловеца, дори за този, който следва ловната страст само с фотообектив.

Със създаването през 2001 г. на Държавна дивечовъдна станция „Мазалат“ към нея преминава и фазанарията в Трънково в самостоятелен ловнотехнически участък „Медвен“. Цикълът на дейността във фазанарията е затворен - от производството на птиците и отстрела до услугите, предлагани в ловния дом, разполагащ с всички необходими условия за това. В Трънково се излюпват и

отглеждат до възрастни по 12 000 - 13 000 фазана средногодишно, от които 6000 са държавна поръчка, около 6000 отиват за основно стадо, отстрел и продажба. Отглеждат се и 1000 яребици по държавна поръчка. От няколко години успешно се експериментира и с отглеждането на дива канадска пуйка.

Резултатите от таксацията на дивеча показват увеличаване на запасите. Макар и неголеми, нараснали са и приходите от ловната

Фазанът е основния пернат вид, който се отглежда в Трънково

дейност - разчетите за 2008 г. са изпълнени. Три едногодишни договора за предоставяне на отстрел в ловнотехническите участъци са сключени с местни ловци.

Гаранциите за лесовъдството

Азбучна истина е, че лесоустройственият проект е гаранцията за спазване на лесовъдските изисквания. Предвидените за 2008 г. лесокултурни дейности в ДЛС „Мазалат“ са с малък обем.

Общата площ на залесяването за изминалата година е върху 113 дка - 73 през пролет-

та и 40 през есента. Извършено е и залесяване по два одобрени проекта на Инвестиционната програма за възобновяване на горите на НФ „Българска гора“ - на стойност 21 000 и 18 000 лева. В лесокултурната дейност се работи и по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“.

Подготвени са проекти за кандидатстване и по мерки на Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. на ДФ „Земеделие“: а мярка 223 - „Първоначално залесяване на неземеделски земи“ и мярка 226 - „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности“.

Дърводобивът остава основната дейност, осигуряваща приходи. От него се финансират и ловностопанските мероприятия.

Икономическата опора - дърводобивът

През 2008 г. ползването достига 33 000 куб. метра. Дърводобивът се извършва от фирми, спечелили търга по Закона за обществените поръчки. Спазвайки коректно всички изисквания на тръжните процедури, в конкурсите на предвидените в ДЛС „Мазалат“ обекти за дърводобив традиционно се явяват и се доказват с конкурентоспособността си „Шипкалес“ ЕАД - Казанлък, и ЕТ „Неджет Яшар“. Добива се основно високостъблен бук в Стара планина. Проблем е липсата на достатъчно дребна дървесина за

Ловният дом в Трънково

задоволяване на нуждите на населението от дърва за огрев. Но това не рефлектира върху опазването на гората - съществени нарушения няма.

Добрите планове и прецизното счетоводство са задължителни

- През изминалата година изпитахме затруднения със самофинансирането - казва Мария Тодорова - главният счетоводител на Държавно ловно стопанство „Мазалат“. - От 1 юли 2008 г. с Постановление № 202 на МС се промениха тарифите - при дървата за огрев от 5 на 25 %, при трупите - 50 % от продажната цена. Независимо че промените настъпиха в средата на годината, успешно изпълнихме разчетите от ДАГ за 2008 г. в размер на 375 000 лева от тарифи. Условието са различни и по отношение на възможностите за рефинансиране на ловната дейност и дълготрайните активи - например за строеж на пътища. По-голяма част от финанси-

рането на лесокултурната дейност и на фазанарията остава за сметка на стопанската дейност. Финансират се частично - с 90 000 лв. лесокултурните мероприятия, и фазанарията - със 120 000 лева. Приходът от ловната дейност, което включва и постъпленията по договорите за отдаване на ловни участъци, за м.г. е 114 000 лева.

Щатът е оптимизиран, като на постоянен трудов договор работят 41 души. Десетима са щатните служители във фазанарията. Още 23-25 души се наемат за лесокултурната дейност от края на март до края на ноември, а също и няколко души по програмата „От социални помощи към осигуряване на заетост“.

Кризата на световните пазари се отразява неблагоприятно и на пазара на дървесина. Последствията вече се усещат в ДЛС „Мазалат“, макар стопанството да разчита на традиционно сигурни партньо-

ри. Предприятието за производство на хартия „Монди Пекиджинг“ в гр. Стамболийски и завод „Габровница“ - Горно Сахаране, до неотдавна бяха с широко отворени врати за всички видове технологична дървесина. Като следствие от общото свиване на пазара и невъзможността да реализират своето производство тези предприятия ограничават работата си. Пълни с продукция са складовете на дървообработващите предприятия, временните складове в гората се затрупват с добитата дървесина.

Какви ще бъдат мерките, с които ще преодоляваме кризата? Това ще бъде въпрос с повишена трудност дори и за добрия мениджър. Очакваме, въпреки това, че в ДЛС „Мазалат“ търсените решения ще бъдат намирани.

**Екатерина ПОПОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ**

Част от колектива на Държавното ловно стопанство „Мазалат“

Тополово насаждение, създадено през есента на 2008 г. край р. Лешница

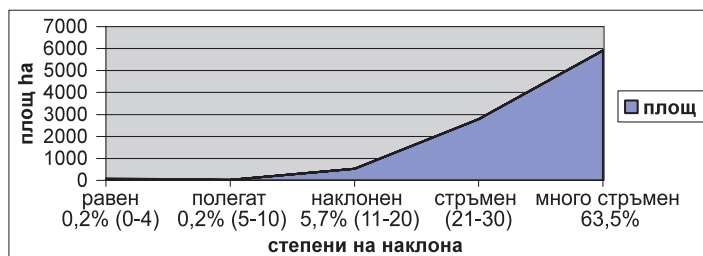
Муфлонът в ДЛС „Женда“

• Численост на вида, полово съотношение, възрастова структура на стадата, естествен прираст и ползване (2002-2008 г.)

Д-р инж. Иван ПЕТРОВ - Институт за гората при БАН, инж. Фикри РАМАДАНОВ - директор на ДЛС „Женда“ - Кърджали

Държавно ловно стопанство „Женда“ е основано през 1991 г. като Дивечовъдна база на територията на бившето ДЛС - Соколите. Сегашните граници на ловното стопанство са установени през 2001 година. Разположено е в източната част на Родопите. Релефът е нископланински, терените са пресечени от дълбоко врязани долове с къси и стръмни, на места го урвисти, склонове. Почвите са основно канелени и кафяви горски, по състав са пясъкливо-глинести, средно до силно каменливи, предимно сухи до свежи, бедни, плитки. Надморската височина на обитанията варира от 350 м (ловен район Болярци) до 650-950 м (ловен район Женда). Поради големите разлики в надморските височини, и разчленения и пресечен характер на релефа наклоните на терена са различни. Преобладават стръмните - 30.4 %, и много стръмните - 63.5 % терени (фиг. 1).

Фиг. 1

Големите различия в надморската височина и разнообразният релеф определят многообразието на микроклиматичните особености, а оттам на почвените и растежните условия. Изложението са разнообразни, като преобладават тези с южна компонента. Видовият състав на горите е от благун, габър, зимен дъб, черен и бял бор, а във високата част и бук.

Първите муфлони в Стопанството са внесени от Чехословакия на 19.02.1979 г. и заселени в ограда с площ 210 дка в база "Крушите", разположена в Женда, на територията на Горско стопанство - Кърджали. Стадото се е състояло от 10 мъжки индивида на възраст от 1 до 5 години и 26 женски. През 1985 г. числеността на вида достига 121 екземпляра. От 1986 г. започва разширяването на оградената територия и през 1991 г. площта ѝ е 438.2 ха. През 1991-1992 г. е направена втора дивечова ограда с площ 142.8 ха, където са пуснати и муфлони. През 2008 г. в нея живеят 104 екземпляра. В ловен район Болярци има ограда с площ 76.3 ха, където се поддържа нормален запас от около 60-65 муфлони. Данните за числеността, половото съотношение, раждаемостта и възрастовата структура на муфлона в ДЛС „Женда“ за периода 2002-2008 г. са оригинални, събирани са всяка година чрез таксиране. Сведенията за добитите трофеи са до 15 май 2008 година.

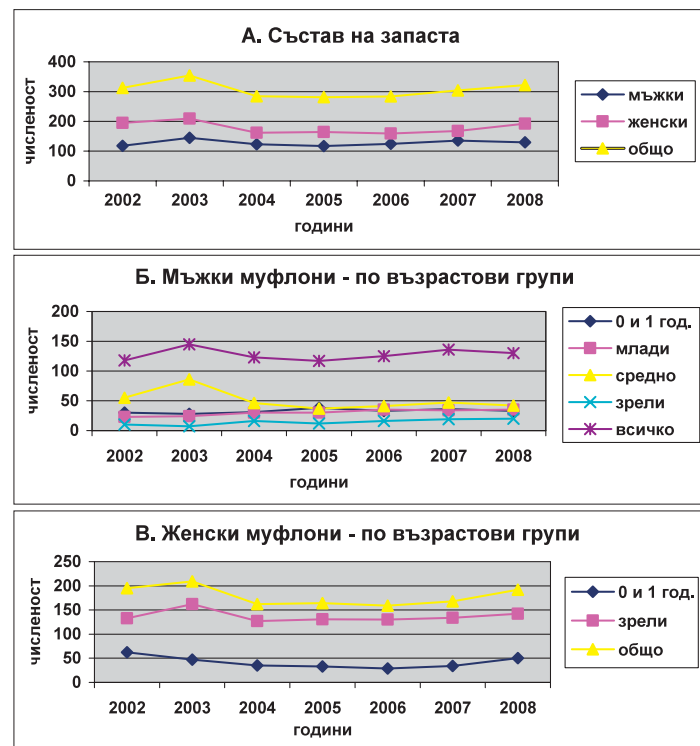
Мъжките муфлони са разделени на 4 възрастови групи: приплоди и едногодишни (0-1 г.), млади (2-3 г.), средновъзрастни (4-6 г.) и зрели (на повече от 7), а женските - на 2 групи: приплоди и едногодишни (0-1 г.) и зрели (на повече

от 2 години).

Пътността на запасите е изчислена за оградените площи в съответните ДЛС и ДГС (предишни ДДС и ДЛ), които развъждат този вид.

Оценката на трофеите е по СИС.

Числеността на муфлона в ДЛС „Женда“ - общ запас и поотделно за половете, е представена на фиг. 2. Запасът е

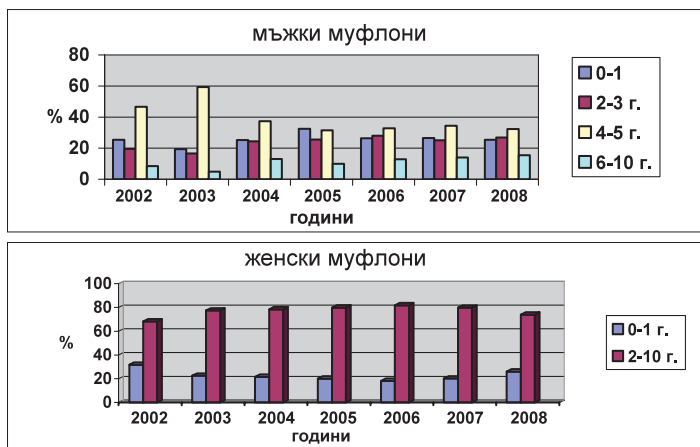

Фиг. 2

най-висок през 2003 г. - 354 екземпляра, 162 мъжки и 209 женски. Средноаритметичната на пролетния запас за проучвания период е 306 ± 26 , 128 ± 10 - за мъжките, и 178 ± 20 - за женските. Тази относително постоянна численост е показател, че оптималните стойности при съществуващите условия са постигнати и ако няма промяна, могат да се поддържат и през следващите години.

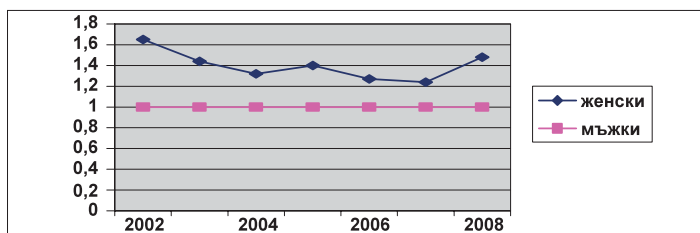
Възрастовата структура на стадата поотделно за половете е онагледена на фиг. 3.

При мъжките средногодишното участие в запаса на групата „приплоди и едногодишни“ е 25.8 % (от 19.3 до 32.5 %), на младите - 23.7 % (16.6-28 %), на средновъзрастните - 39.2 % (31.6-59.3 %), а на зрелите екземпляри - 11.2 % (4.8-15.4 %). При женските муфлони средногодишното участие на групата „приплоди и едногодишни“ е 22.9 % (от 18.2 до 31.8 %), а на зрелите индивиди - 77.1 % (68.2-81.8 %). Това разпределение е оптимално и осигурява максимална реализация на репродуктивния потенциал на вида.

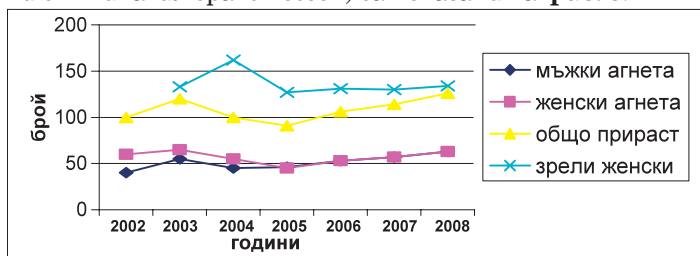
Фиг. 3

Половото съотношение на стагата е дадено на **фиг. 4**. Разликата е в полза на женските и се колебае от 1:1.24 през 2007 г. до 1:1.65 през 2002 година. Ако приемем за препоръчително съотношението 1:1.2, то предвид силно изра-

Фиг. 4

зената полигамия при този вид и при съществуващата възрастова структура, промяната на разликите в тези граници са в репродуктивните възможности на стагата. **Размножителният период** на муфлон в ДАС „Женда“ започва в края на февруари, продължава през април и завършва през май. **Естественят прираст** през проучвания период и броят на потенциалните майки (зрелите женски от миналия брачен сезон) са показани на **фиг. 5**.

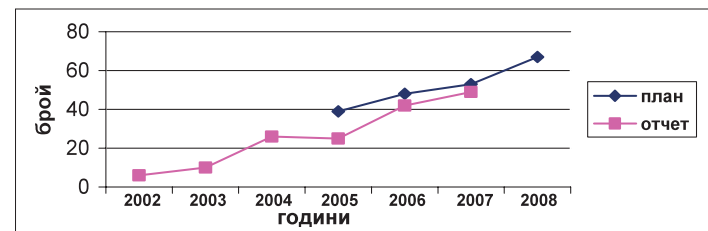

Фиг. 5

Годишната раждаемост, отнесена към половозрелите женски индивиди, е 81.2 %, като се колебае от 62 % през 2004 г. до 94 % през 2008 година. Разликата между реалния и идеалния прираст се дължи на следните 3 фактора: по-висока смъртност на новородените през студентите нощи на февруари и март; загуби от хищници; яловост при някои женски. През 2004 г. почти всички приплоди стават жертва на чакалите, което обяснява ниската стойност на реалния прираст за тази година. Някои от женските са заплодени повторно и раждат през август и септември. Съществуват възможности чувствително да се ограничат загубите, причинени от скитащите кучета, чакали и вълци. Необходимо е да се направи специален план за действие с цел трайно регулиране на числеността им до стопански поносими загуби. Средната аритметична стойност на половото съотношение на приплодите е 1:1.1 с превес на женските и варира от 1:1 през 2005-2008 г. до 1:1.5 през 2002 година.

Ползването на муфлона в ДАС „Женда“ е в две направле-

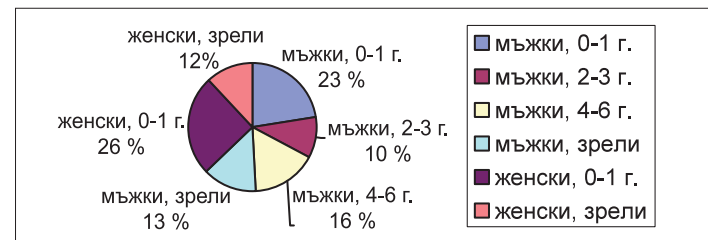
ния: за разселване и за подборен отстрел. Планира се по пол и възрастови групи. При приплодите и едногодишните варира от 26 до 45 %, при младите - от 3 до 20 %, при средновъзрастните - от 15 до 26 %, и при зрелите екземпляри е между 45 и 58 %. При мъжките индивиди се предвижда ползване от 18.8 до 32.3 %, а при женските - от 10.4 до 13.0 %, като равномерно се увеличава през следващите години. При приплодите и едногодишните е от 33 до 45 %, а при зрелите екземпляри - между 2 и 6 %. Реализацията на плана през посочения период е между 64 и 92 %, като стойностите се приближават към края на проучвания период (**фиг. 6**).

Фиг. 6

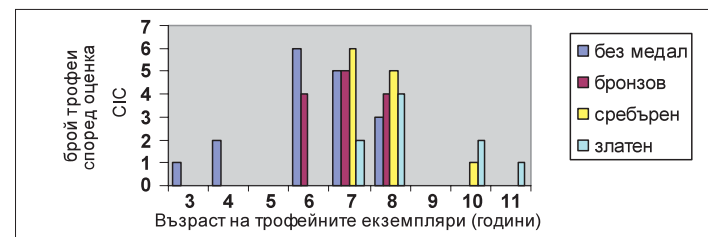
При приплодите, едногодишните и при младите мъжки и женски се улавят около 80-85 % за разселване в други стопанства, а останалите се отстрелват селективно. Около 20 % от мъжките в средната възраст също се ползват за разселване, а другите се отстрелват. Ползването на зрелите мъжки е изцяло за трофеен отстрел чрез организиран ловен туризъм, а зрелите женски са обикновено за разселване. Приходите по линия на организирания ловен туризъм от 2002 г. до сега нарастват прогресивно, като през 2007-2008 г. се увеличават трикратно и една част от тях се реинвестира в ловностопанска дейност.

Планът за ползване за 2008 г., разпределен по пол и възрастови групи, е показан на **фиг. 7**.

Фиг. 7

Качества на трофеите. През посочения период са добити общо 50 трофея, оценени по СИС, от които 66 % са с медали: 9 са със златен медал, 12 - със сребърен и 13 - с бронзов. Разпределението на медалите според възрастта на отстреляните индивиди е дадено на **фиг. 8**.

Фиг. 8

Трофеите достигат кулминация към седемгодишна възраст и се запазват до 10-11-та година. За оценката на трофеите обаче възрастта не е определяща, основно значение имат индивидуалните качества на животните. Резултатите дават основание да се направи извод, че муфлонът е аклиматизиран успешно в ДАС „Женда“ и сега там се отглеждат едни от най-добрите стага в страната.

От началото на 2008 г. у нас стартира процес по изработване на План за управление на вълка.

България има ангажимент да изработи планове за управление за приоритетните видове в съответствие с Директива 92/43 на ЕС (Директива за хабитатите) и Закона за биологичното разнообразие.

Инициативата за изработването на този план за управление е на Сдружение за дива природа „БАЛКАНИ“, чийто екип работи върху изследване за вълка у нас от 1997 година. Ръководител на проекта, участник в целия процес на изработването и водач на всички срещи е Алистър Бат - професор по география в Мемориалния университет в Нюфаундленд, Канада, член на Групата за едрите хищници на Европа към IUCN (Международен съюз за защита на природата). Членовете на съюза консултират Европейската комисия по всички въпро-

План за управление на вълка

си, свързани с природата и нейните обитатели.

Държавната агенция по горите и Министерството на околната среда и водите дадоха официално съгласие за стартиране на процеса и подкрепиха инициативата. В работната група са поканени заинтересованите от темата институции и организации: Държавната агенция по горите и нейните регионални структури, Министерството на околната среда и водите и неговите регионални структури, Дирекциите на национални и природни паркове, Институтът по зоология при БАН, Институтът за гората при БАН, Националната научноизследователска станция по ловно стопанство, биология и болести по дивеча (ННИСАСББД), Централната лаборатория по екология - БАН, Биологическият факултет на Софийския университет, Лесотехническият университет - София, НЛРС „Съюз на ловците и риболовците в България“, неправителствени природозащитни организации, представители на животновъдите.

Още на първата среща участниците в работната група се обединиха около мнението, че вълкът не трябва да изчезне от България. Досега са проведени три работни срещи, като предстоят още 5 или 6.

На тези срещи се обсъждат ключовите теми, отнасящи се до управлението на популацията на вълка в страната, например качеството на местообитанията, хранителната база, генетичното състояние, монито-

рингът върху състоянието на популацията (численост, структура, плътност и тенденции), контролът върху числеността, щетите, нанасяни от вълка върху домашни животни, начините за предотвратяването им и компенсации за нанесените щети.

В процеса на работа се изслушват всички мнения, всеки детайл от Плана за управление се разработва и одобрява с консенсус от всички участници. Търсят се компромиси, които да бъдат приемливи за всяка от заинтересованите страни, за да се осигури ефективността на Плана. В него трябва да залегнат основни принципи за разумно управление на вида в страната, чието следване да осигури запазването му.

На работните срещи се изслушват презентации от български и чуждестранни специалисти по вълка. Така работната група изгражда плана върху вече получени резултати от изследвания и оценява пропуските в информацията за вълка в България и необходимостта от съответните проучвания.

Досега на участниците са представени резултати от проучване на хранителния спектър на вълка в България, от теренни проучвания на популацията, включително и от радио-телеметрия, от генетични и други изследвания.

На четвъртата работна среща се очаква да присъства Луиджи Боитани - председател на Инициативата за едрите хищници в Европа.

След окончателното изработване на Плана предстоят обществени обсъждания по региони, на които широката общественост ще може да изрази мнение, преди да бъде внесен за приемане и одобрение.

Опитът от изработването и приемането на Плана за управление на мечката в България показва, че различните заинтересовани групи могат да работят съвместно и да постигнат съгласие, което да осигури дългосрочното оцеляване и добро състояние на популациите на видовете.

Елена ЦИНГАРСКА
координатор

Сдружение за дива природа „БАЛКАНИ“

Участници в работната група за вълка след втората среща през юли 2008 година

Отново за вълка

Във връзка с актуалността на темата за управление на вълчатата популация у нас се обърнахме към дългогодишния наш ловен деятел д-р инж. Георги Стенин, който сподели своя опит и виждания за ограничаване на щетите, причинявани от този хищник.

Вълкът обитава нашите земи от незапомнени времена. Има повсеместно разпространение и голяма численост, особено значителна през първата половина и в края на XX и началото на XXI век. Почти с еднаква интензивност се среща както в горите, така и в равнините.

Числеността на вълка и разпространението му са сериозен проблем за ловното стопанство.

Не става въпрос за пълното ликвидиране на вълка, каквото страните от Средна и Западна Европа са допуснали преди повече от 150 години. Ограничаване на неговата численост до препоръчителния от ловната наука запас от 2 вълка на 100 000 ха горска площ, за да бъдат поносими щетите, които причинява, е напълно достатъчно.

Вълкът е предимно месоядно животно, като източник за храна са най-вече домашните животни - овце и кози, но са отбелязвани вълчи набези и на по-едър добитък - коне, магарета, крави.

За вълка е характерна голямата кръвожадност. Когато напада стада, убива или наранява десетки животни, а за задоволяване на глада си използва единични екземпляри. За да обозначат последствията от неговите действия, хората отдавна използват израза „вълча напаст“.

Притежателите на домашни животни още преди години са давали значителни за времето си награди за всеки убит вълк или унищожени негови котила.

Късно през есента и зимата дивечът остава единствен източник за храна на вълчите глутници. Вълчатата напаст бе сред главните причини преди повече от 50 години запасите от полезен дивеч да намалееят дотолкова, че популациите на някои видове да достигнат до почти пълно изчезване. Още тогава специалистите и ловците предприеха мерки, регламентирани в редица нормативни документи, за ограничаване на неговата численост. Изплащаха се премии за всеки добит вълк: 100 лв. за вълчица, 70 лв. за мъжки вълк и 50 лв. за вълче. Освен това съответното горско стопанство беше задължено да предостави по тарифна такса на корен по 2 м³ едра иглолистна или широколистна дървесина на лицата, добили вълк.

Интересно ще е, като се съпоставят фактите, да си дадем сметка, какво е представля-

вала тази премия. Според данните за периода 1952-1962 г. по различни начини в страната са унищожени 6500 вълка, като само през тежката зима на 1954 г. броят им е 1073. През този период всяка година са били изплащани за добив на вълци средно около 50-60 хил. лв. (приблизително по сегашния курс) и отделно са предоставяни по 1300-1400 м³ едра дървесина по тарифа на корен с право на продажба.

Не е трудно да се пресметне, че през този десетгодишен период само за унищожени вълци са изплатени около 500 хил. лв. премии и са дадени над 13 000 м³ едра дървесина. За сравнение: по това време средната месечна заплата на ловните и горските надзиратели е 50-52 лв., на техник-лесовъдите - 68-72 лв., на директорите на горските стопанства - 85-95 лв. (след 1960 г. -

Wood-Mizer®
from forest to final form

Естествено с най-добрите зъби

Екотехпродукт ООД
София

ул. Стар Лозенски път 38
тел.: 02/979 17 10, 0899 133 107

www.wood-mizer.bg
office@ecotechproduct.com

DOUBLE HARD
INDUSTRIAL BANDSAW BLADES

Silver Tip
E.T.C.

PROFESSIONAL
BANDSAW BLADES

Неуморим борец за създаване на интензивно и културно ловно стопанство

През 2008 г. се навършиха 110 години от рождението на един от първите български лесовъдци, оставил ярки дири в развитието на ловното и горското стопанство със своята лесовъдска и обществена дейност.

Инж. Йовчо Нановски е роден в с. Патрешко, Ловешка област.

Завършва висше образование с първия випуск лесовъдци на Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет през 1929 година. На следващата година започва работа в Анхвалското лесничейство (днес Поморие). През 1934 г. е назначен за главен инспектор по лова в Отделението за горите, лова и рибарството при Министерството на земеделието, търговията и народното стопанство. На тази длъжност остава до 1950 г., когато е уволнен по политически причини.

Инж. Йовчо Нановски полага големи усилия за утвърждаване на Отделението за горите, лова и рибарството като единствения гържавен орган на ловното стопанство на страната и за издигане на Службата по лова към Отделението наравно с останалите служби. Особено критично се отнася към бюджетната политика на гържавата по отношение на ловното стопанство. През 1940 г. в кн. 10 на сп. „Горски преглед“ той пише: „Такова мащенско отношение на гържавата като стопанин на ловното богатство не става с други стопанства. От приходите по лова през периода 1934-1939 г. се отделят средно само 30 % разходи за ловното стопанство. Останалите гържавата изразходва за други необходими, включително и за закупуване на селскостопански машини.“ Картина, която твърде много прилича на сегашната.

Инж. Йовчо Нановски полага големи грижи за нормалната дейност на дивечовъдните станции „Шерба“ и „Паламара“. По негово време от тях са разселени над 450 благородни елени в Стара планина, Родопите, Рила, Странджа и Сакар.

Участва активно при разработването на нормативни актове - правилници, наредби, окръжни указания, свързани с ръководството, стопанисването и ползването на дивечовите запаси. Съавтор е на петия Закон за лова от 1948 г., който е в сила цели 34 години - до 1982 година.

По негово предложение в Закона се приема чл. 6, според който лесовъдците с висше и средно образование имат право на служебна карта и билет за лов, без да са членове на Българския ловно-рибарски съюз.

Активно работи за стабилизирането на дивечовите запаси у нас и за обособяване на подходящи места за ловни развъдници за едър и гребен дивеч. Утвърждава като най-важно ловно мероприятие за лесовъдците борбата с хищниците и браконьерството.

След уволнението му от системата на горите постъпва на работа към Българския ловно-рибарски съюз, където се пенсионира.

На Седмия конгрес на БЛРС през 1968 г. му е присъдено званието „Заслужил деятел на БЛРС“, получава и „Златна значка“ за изключително големия принос в развитието на ловното стопанство на България. Автор е на много публикации в сп. „Горски преглед“, „Лов и риболов“, „Горско стопанство“, на учебници и помагала с ловна тематика.

Починал през 1979 година.

Д-р инж. Георги СЕНИН

130-145 лв.). А други работещи, като началните учители например, са получавали заплата от 44 лева.

По това време в практиката се въвеждат множество техники за добив на тези хищници. Организиран се хайки специално за вълци с участието на стотици и дори хиляди ловци само в една от тях. Прилага се ловуване чрез примамване, чрез причакване, издирване и унищожаване на вълчите котила.

В резултат на това към 1975 г. числеността на вида в страната беше сведена до поносим минимум. Годишно се отстрелваха 100-110 вълка, почти колкото годишния прираст на популацията.

Всичко това даде възможност в България да започне развитието на ефективно ловно стопанство и се осигуриха предпоставки за увеличаване на дивеча и неговата реаклиматизация и аклиматизация.

След 1990 г. започна неоправдано подценяване на опасностите, причинявани от вълка. Вече почти 20 години унищожаването му става случайно - най-често при ловните излети за едър дивеч. Вследствие на това неговата численост се увеличи многократно, появи се повсеместно и в региони, където запасът му бе сведен до минимум. Това постави пред сериозни проблеми ловното стопанство. Запасите на другите видове дивеч с изключение на чакала катастрофално намаляват. Вълците са сериозна причина за провалянето на скъпо струващи мероприятия, свързани с аклиматизацията и реаклиматизацията на дивеч в дадени райони. Така например за една нощ вълци ликвидират муфлоните в м. Търсава в Държавно ловно стопанство „Мургаш“, доставени от Унгария за аклиматизиране. През тежките зими вълците унищожиха стотици муфлони, елени лопатари, диви кози и в Родопите, и Рила. Количеството на унищожените приплоди през останалата част от годините трудно могат да бъдат изчислени. В последно време са регистрирани и много нападения върху домашни животни.

Нека отново се върнем към статистиката от 1981 година. Тогава вълците унищожават 2138 овце и кози, 168 домашни прасета, 71 броя едър рогат добитък, 59 мулета и магара, 26 коня. И то при численост на вълка в страната от 220-250 броя.

Днес вълците нахвърлят 2560. Домашните животни не са в такива количества както преди. С какво преживяват тогава вълците? Предимно с дивеч. Какви са щетите? По най-груби изчисления надхвърлят 3 млн. лева. Вълците нанасят щети и на самите ловци, ловувачи с кучета гончета, които нерядко стават жертва на коварните хищници. През последните години в Брезнишко и Трънско над 20 чистопородни кучета са унищожени от вълци.

Явно регулирането на популацията на вълка трябва да се проведе с необходимата интензивност и поощрителни мерки. Ограничаване на числеността на вълка ще намали щетите, които причинява на дивечовството и животновъдството.

Ц Е Н О Р А З П И С

ЗА ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2009 г. (С изключение на дивеча, стопанисван и ползван по чл. 2, ал. 3 от ЗЛОД)

РАЗДЕЛ ПЪРВИ ЦЕНИ ЗА ОТСТРЕЛ НА ДИВЕЧ

I. ЕДЪР ДИВЕЧ

1. БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН - *CERVUS ELAPHUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки и приплоди - от 1 септември до 31 януари;

- женски - от 1 октомври до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база теглото в килограми, измерен с горната челюст.

Шилар - 200 .

	до 4.00 кг	600	
от 4.00	до 5.00 кг	600	+3 *
от 5.00	до 6.00 кг	900	+5 *
от 6.00	до 7.00 кг	1400	+6 *
от 7.00	до 8.00 кг	2000	+8 *
от 8.00	до 9.00 кг	2800	+10 *
от 9.00	до 10.00 кг	3800	+12 *
от 10.00	до 11.00 кг	5000	+30 *
от 11.00	до 12.00 кг	8000	+40 *
от 12.00	до 13.00 кг	12 000	+70 *
	над 13.00 кг	19 000	+80 *

***Забележка:** за всеки следващи 10 грама.

За трофеи над 230.00 точки се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна кошуа - 150 .

За отстрелян приплод - 100 .

След 15 октомври се прави до 10 % отстъпка от отстрелната такса за трофейните животни.

2. ДИВА СВИНЯ - *SUS SCROFA L.*

A. ПОДБОРЕН ЛОВ:

Срок за ловуване: целогодишно.

Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на долните зъби.

	до 14.00 см	300	
от 14.00	до 16.00 см	300	+10 *
от 16.00	до 18.00 см	500	+10 *
от 18.00	до 20.00 см	700	+15 *
от 20.00	до 22.00 см	1000	+30 *
	над 22.00 см	1600	+60 *

***Забележка:** за всеки следващ милиметър.

За отстреляна дива свиня до 1 г. - 50 .

За отстреляна дива свиня от 1 до 2 г. - 100 .

За отстреляна женска над 2 г. - 500 .

За ранен и ненамерен глиган - 500 .

За отстрелян глиган над 125 т. по СИС се заплащат 10 % върху цената на трофея. От 1 май до 31 август се прави до 10 % отстъпка от отстрелните такси за трофейните животни.

Б. ГРУПОВ ЛОВ (ГОНКА):

Срок за ловуване:

от 1 октомври до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на долните зъби.

	до 14.00 см	300	
от 14.00	до 16.00 см	400	
от 16.00	до 18.00 см	500	
от 18.00	до 20.00 см	700	
от 20.00	до 22.00 см	1000	
	над 22.00 см	1600	

За отстреляна дива свиня до 1 г. - 50 .

За отстреляна дива свиня от 1 г. до 2 г. - 100 .

За отстреляна женска над 2 г. и над 50 кг, изкормена - 500 .

При лов на гонка такси за празен изстрел, ранен и ненамерен дивеч не се заплащат.

3. ЕЛЕН ЛОПАТАР - *CERVUS DAMA L.*

Срок за ловуване:

- мъжки и приплоди - от 1 септември до 31 януари;

- женски - от 1 октомври до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база теглото в килограми, измерен с горната челюст.

Шилар - 100 .

	до 2.00 кг	400	
от 2.00	до 2.50 кг	400	+2 *
от 2.50	до 3.00 кг	500	+4 *
от 3.00	до 3.50 кг	700	+10 *
от 3.50	до 4.00 кг	1200	+16 *
от 4.00	до 4.50 кг	2000	+28 *
	над 4.50 кг	3400	+46 *

***Забележка:** за всеки следващи 10 грама.

За трофеи над 200.00 точки се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна кошуа - 50 .

За отстрелян приплод - 50 .

След 15 ноември се прави до 10 % отстъпка от отстрелната такса за трофейните животни.

4. СЪРНА - *CAPREOLUS CAPREOLUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - от 1 май до 30 октомври;

- женски и приплоди - от 1 септември до 30 октомври.

Трофеят се заплаща на база теглото, измерено в грамове, като за горната челюст се приспадат 90 грама.

	до 250 гр	150	
от 250	до 300 гр	150	+3 *
от 300	до 350 гр	300	+4 *
от 350	до 400 гр	500	+8 *
от 400	до 450 гр	900	+12 *
от 450	до 500 гр	1500	+20 *
	над 500 гр	2500	+25 *

***Забележка:** за всеки следващ грам.

За трофей над 160 точки се начислява добавка от 10 % върху цената.

За отстреляна сърна - 50 .

За отстрелян приплод - 50 .

5. МУФЛОН - *OVIS MUSIMON PALL.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски - от 1 септември до 31 януари.

Трофеят се заплаща на база средноаритметично от дължината на рогата.

	до 50 см	600	
от 50.00	до 60 см	600	+20 *
от 60.00	до 70 см	800	+50 *
от 70.00	до 80 см	1300	+150 *
	над 80 см	2800	+200 *

***Забележка:** за всеки следващ сантиметър.

За отстреляна женска - 50 .

За отстрелян приплод - 50 .

6. ЕВРОПЕЙСКИ БИЗОН (ЗУБЪР) - *BISON BONASUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски и приплоди - от 1 септември до 31 декември.

Трофеят се заплаща на база международната точкова система СИС.

	до 130.00 т	1650	
от 130.01	до 150.00 т	2180	
от 150.01	до 170.00 т	3270	
	над 170.01 т	4350	

За отстреляна женска - 1650 .

За отстрелян приплод - 830 .

7. ТИБЕТСКИ ЯК - *BOS MUTUS P.*

Срок за ловуване:

- мъжки - целогодишно;

- женски и приплоди - от 1 септември до 30 октомври.

За отстреля за мъжки и женски се заплащат 2000 .

8. ГЛУХАР - *TETRAO UROGALLUS L.*

Срок за ловуване:

- мъжки - от 15 април до 15 май.

За отстрелян глухар се заплащат 1000 .

При спазване на процедурите, предвидени в Закона за биологичното разнообразие, за следните видове:

1. КАФЯВА МЕЧКА - *URSUS ARCTOS L.*

Трофеят се заплаща на база кожата, неосолена, измерена по международната точкова система СИС.

	до 300.00 т	4500	
от 300.00	до 350.00 т	4500	+50 *
от 350.00	до 400.00 т	7000	+79 *
	над 400.00 т	10 950	+200 *

***Забележка:** за всяка следваща точка.

2. ДИВА КОЗА - *RUPICAPRA RUPICAPRA L.*

Трофеят се заплаща на база международната точкова система СИС.

	до 80.00 т	810	
от 80.00	до 85.00 т	810	+26 *
от 85.00	до 90.00 т	940	+38 *
от 90.00	до 95.00 т	1130	+65 *
от 95.00	до 100.00 т	1455	+99 *
	над 100.00 т	1950	+200 *

***Забележка:** за всяка следваща точка.

II. ДРЕБЕН ДИВЕЧ

1. ЗАЕК - *LEPUS EUROPEUS* (PALL.) - 30 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 декември.

2. НУТРИЯ

- *MIOCASTOR COYPUS MOL* - 15 .

Срок за ловуване:
от 1 ноември до 28 февруари.

3. ФАЗАН - *PHASIANUS COLCHICUS* (L.) - 8 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 януари.

4. ДИВИ ПАТИЦИ, РАЗРЕШЕНИ ЗА ЛОВ - 6 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 януари.

5. ГОЛЯМА БЕЛОЧЕЛА ГЪСКА - *ANAS ALBIFRONS* (SCOP) - 20 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 януари.

6. ЯРЕБИЦА - *PERDIX PERDIX* (L.) - 20 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 30 ноември.

7. КЕКЛИК - *ALECTORIS GRAECA CIPRIOTES* (HARTERT) - 15 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 30 ноември.

8. ГОРСКИ БЕКАС - *SCOLOPAX RUSTICOLA* (L.) - 20 .

Срок за ловуване:
от 8 август до 28 февруари.

9. ГРИВЕК - *COLUMBA PALUMBUS* (L.) - 3 .

Срок за ловуване:
1 септември до 28 февруари.

10. ГУРГУЛИЦА - *STREPTOPELIA TURTUR* (L.) - 3 .

Срок за ловуване:
от 1 септември до 30 ноември.

11. ПЪДПЪДЪЦИ - *COTURNIX COTURNIX* (L.) - 3 .

Срок за ловуване:
от 1 септември до 30 ноември.

12. ТОКАЧКА - *NUMIDA MELEAGRIS* (L.) - 6 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 януари.

13. ОБИКНОВЕНА БЕКАСИНА - *GALLINAGO GALLINAGO* - 3 .

Срок за ловуване:
от 8 август до 28 февруари.

14. ЧЕРНА ЛИСКА - 1 .

Срок за ловуване:
от 1 октомври до 31 януари.

15. СКОРЕЦ - 1 .

Срок за ловуване: целогодишно.

III. ХИЩНИЦИ

1. ВЪЛК - *CANIS LUPUS* L. - 220 .

Срок за ловуване: целогодишно.

2. ЛИСИЦА - *VULPES VULPES* - 6 .

Срок за ловуване: целогодишно.

3. ЧАКАЛ - *CANIS AUREUS* L. - 6 .

Срок за ловуване: целогодишно.

4. БЯЛКА - *MARTES FOINA* L. - 6 .

Срок за ловуване: целогодишно.

5. ЧЕРЕН ПОР - *MUSTELA PUTORIUS* L. - 6 .

Срок за ловуване: целогодишно.

***Забележка:** отстрелните такси включват грането и осоляването на кожата.

IV. ДИВЕЧОВО МЕСО

1. ЕЛЕНИ - 3 за кг*.

2. СЪРНИ - 3 за кг.

3. МУФЛОНИ - 1.5 за кг*.

4. ДИВИ СВИНЕ - 1.5 Е за кг*.

5. ДРУГИ ВИДОВЕ ЕДЪР ДИВЕЧ - 1.5 за кг*.

6. ЗАЕК - 5 за 1 бр.

7. ФАЗАН - 2 за 1 бр.

8. ПАТИЦА, ТОКАЧКА - 1 за 1 бр.

9. ГЪСКА - 1 за 1 бр.

10. ГРИВЕК, ГУРГУЛИЦА, ПЪДПЪДЪК - 1 за 1 бр.

11. ЯРЕБИЦА, КЕКЛИК И БЕКАС - 1 за 1 бр.

12. ДИВА ПУЙКА - 6 за 1 бр.

***Забележка:** - за трофейни животни през брачния период - 1 .

За цялото животно с кожа, изкормено, без глава и крака, включително ветеринарен сертификат.

V. НЕОБРАБОТЕНИ ДИВЕЧОВИ КОЖИ ЗА ПРЕПАРИРАНЕ

1. ЗУБЪР И ТИБЕТСКИ ЯК - 150 .

2. ДРУГИ - 50 .

***Забележка:** в цената е включено грането и осоляването на цялата кожа или част от нея.

РАЗДЕЛ ВТОРИ ЦЕНИ ЗА ЛОВНИ УСЛУГИ

1. Нощувка със закуска съгласно категоризацията на ловната база:

- в ловна резиденция

- единична стая 50 , двойна 60 ;

- в ловен дом

- единична стая 40 , двойна 50 ;

- в ловна хижа

- единична стая 20 , двойна 30 .

2 Храноден:

- обяд - 20 ;

- вечеря - 20 ;

- общо - 40 .

Към храноденя е включена консумация на безалкохолни и топли напитки. Ниско- и високоалкохолните напитки се продават по утвърден от директора цено-разпис, поставен на видно място. В деня на пристигане и заминаване клиентите заплащат реално консумираните обяд или вечеря.

3. Ловен водач за един ден - 40 .

4. Носач за един ден - 15 .

5. Преводач за един ден - 60 .

6. Цена за групов лов на дива свиня (гонач, ловно куче и автомобил) - 80 за един ловец дневно.

7. Цена за групов лов на дива свиня без услуги - 30 за един ловец дневно

8. Моторно превозно средство дневно - 40 .

9. Фотолов - за един ден с водач - 20 .

10. Ловно куче за един ден - 15 .

11. Пансион за ловно куче - 10 дневно.

12. Трансфер (място на пристигане - стопанство - място на отпътуване):

- за микробус и лек автомобил - 0.7 за км., но не повече от 300 .

***Забележка:** Всички цени са в евро с включен ДДС.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ

А/ Трофеите от благороден елен, елен лопатар и сърндак се заплащат на база тегло, измерено 24 часа след отстрела, почистването и изваряването им. В случаите, когато този срок не може да бъде спазен, от теглото на трофея се приспадат до 5 % за влажност.

Б/ Ловните стопанства гарантират до 15 % точност при отстрела на заявения трофей (без глиган). Когато разликата в гарантираната точност е над 15, ловецът може да откаже да придобие трофея и съответно не го заплаща.

В/ За ранен и ненамерен едър дивеч (освен при групов лов на дива свиня и индивидуален лов на глиган), се заплащат 50 % от стойността на цената на отстреляния дивеч (при трофейните според заявката).

Г/ Преводачът, чужд контрагент или представител на фирмата-посредник, придружаващи ловеца/ловците, заплаща за храна и нощувка съгласно наредбата за командировки в страната.

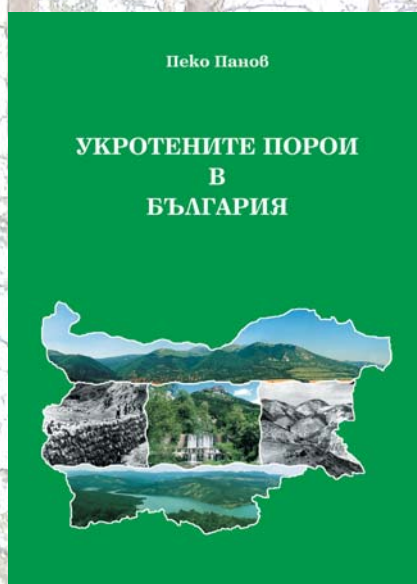
Д/ Придружителът заплаща пълен размер на пансиона. За деца до 7 години, придружаващи ловците, не се заплаща за нощувка и храна. За деца от 7 до 14 години се заплащат 50 % от цената на нощувката и храната.

Е/ Всички допълнителни услуги се заплащат по договаряне.

Ж/ Заявка за лов се счита за потвърдена, когато услугите са предплатени в размер на 30 % най-късно до 10 дена преди провеждането на лова.

***Забележка:** Цено-разписът е минимален и стопанисващите дивеча могат да договорят по-високи цени. Комисионата (отстъпката) е 15 % от договорените brutни цени.

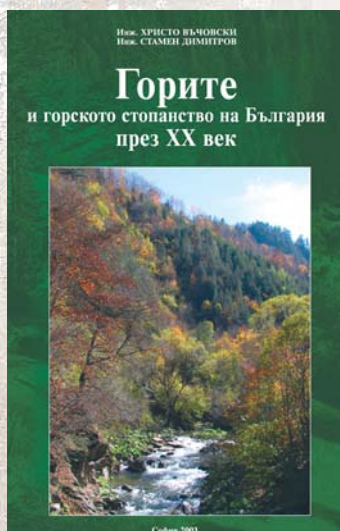
Горската история

„Делникът е предопределен да бъде забравен. Историята е призвана да възкреси забравения делник, като нейните сечива са словото и визията. Именно това направи книгата „Укротените пороци в България“ - възкреси подвига на българските лесовъдци, които за сто години успяха да победят ерозията и да превърнат земята ни в китна градина. Този подвиг с основание се нарежда сред най-значимите положителни събития, които се случиха в България през XX век. А книгата заслужено днес застава на челно място в нашата горска книжнина“ - към тези думи от премиерата на книгата през 2001 г. с автор инж. Пеко Панов, можем да добавим, че тя бе първото от поредицата издания, които увековечиха нашата 130-годишна горска история.

В книгата е описана дейността на лесовъдци и горски работници, на хилядите български граждани, преобразили опороените и оголени водосбори на над 2000 реки, притоци и дерета. Невероятни са снимките от началото на XX век, показващи страшни полупустинни пейзажи от Кърджалийския район, или огромни ровини и дерета около София, Карлово, Сопот, Кюстендил, Трън и т.н. Още по-невероятни изглеждат същите места днес и, сравнявайки ги, човек не може да не възкликне как е възможно да стане това. Но именно за това как сипеите са превърнати в гори разказват „Укротените пороци в България“.

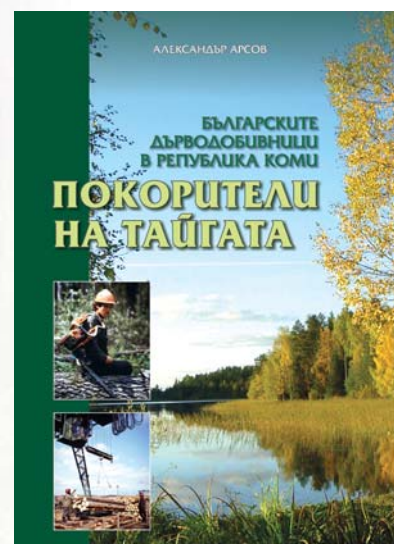
Всеобхватен исторически преглед на века на българското лесовъдство, книгата е дело на лесовъдите инж. Христо Вълчовски и инж. Стамен Димитров, повече от половин век свидетели и непосредствени участници в процеса на формирането и реализирането на горската политика. Аналитично и всеобхватно е изследван един продължителен период, което е значим принос в осмислянето на фактите, събитията, тенденциите и предвижданията в развитието на горското дело. Основните въпроси, свързани със създаването, стопанисването и управлението на горите, обхващат хронологично и тематично над сто-

летния период. Разгледана е политиката на държавата през отделните етапи и прилагането на законодателството в областта на горите. Дадена е оценка на резултатите от прилаганите лесовъдски методи и системи при възобновяването и отглеждането на насажденията и на доминиращите в определен период тенденции и възгледи по тези проблеми. Разгледани са теоретичните и практическите основи на горското стопанство, което има тясна връзка с европейската и руската теория и практика. Отделено е внимание на лесовъдската наука и образование, а също и на лесовъдските сдружения.

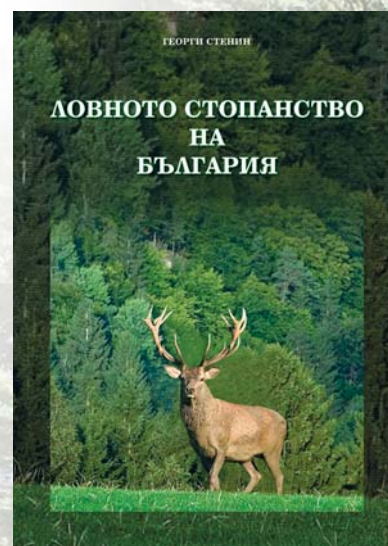
Историята на българския дърводобив в Коми е само една малка частичка от нашата горска история, но тази частичка е изключително значима. Защото чрез нея бе спасена българската гора. Защото тя доказва, че българските лесовъдци и строители могат да бъдат пример за героизъм в мирно време, изграждайки върху гола и блатиста земя градове, предприятия, инфраструктури. Дори нещо повече - тя създаде школа в нашата лесовъдска практика - Комската. Школа, към която уважението винаги е било голямо. Затова можеше ли да се допусне историята на българските дърводобивници в Коми да потъне в забрава?

Издаването на книгата е посветено на 40-годишнината от началото на заграничния дърводобив в Република Коми. И на хилядите лесовъдци, дърводобивници, строители, механизатори и хората от обслужващата сфера, работили в Коми и посветили частица от своя живот за доброто на българската гора. Цели 11 години пък е отдал на Коми авторът на книгата инж. Александър Арсов като ръководител на българското предприятие. Много дни и нощи работи и за написването на книгата, споделяйки в заключение: „С времето много от нещата избледняват и се забравят, а направеното е достойно да остане за нас и за идните поколения.“

в горските издания

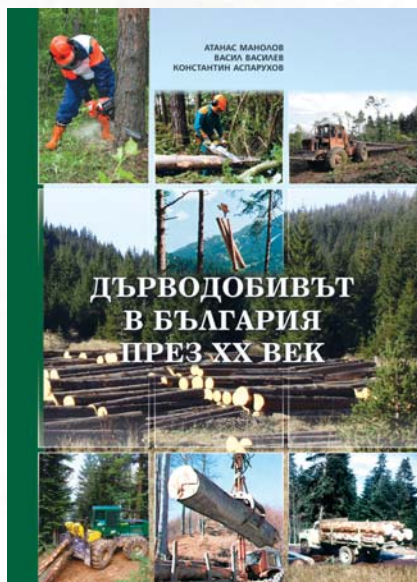
Книга, написана не само с професионален опит, а и с всеотдайност и сърце. Авторът г-р инж. Георги Стенин проследява историята на зараждането и развитието на ловното стопанство в страната от края на XIX до началото на XXI век. Обхваща направленията, свързани с особеностите и организацията на ловното стопанство у нас, правната уредба и ловното законодателство, връзката между горското и ловното стопанство, управление и ръководители, ловния фонд, биотехническите и ловностопанските мероприятия, интензивното ловно стопанство, трофейното дело, обществената ловна организация, научните институти и звена, свързани с ловното стопанство. Описани са видовете дивеч, обект на ловното стопанство и лова в България, развитието на държавните дивечовъдни станции в страната и ловните стопанства към Министерския съвет. Поднесена е богата статистическа информация за числеността на дивеча през отделни периоди, добитите най-добри трофеи, ползването по видове дивеч, разселения дивеч, карта на ловните стопанства. С богатото си съдържание и пълноцветната образна информация от снимки на дивеч, биотехнически съоръжения, ловни домове и заслони книгата е едно от най-привлекателните и търсени издания на Държавната агенция по горите.

Изданието е с безценен принос за съхраняването на паметта за дейността на поколения лесовъди. Тук са очерците за основоположниците на българското лесовъдство, основателите на неговите многостранни научни и практически направления като залесяването, стопанисването на горите, лесоустройството, борбата с ерозията, лесозащитата, ловното стопанство, горското почвознание. В книгата е разказано за 398 дейци от науката и практиката със значим реален принос и управленски опит,

отдали своите знания и труд за горското дело. Съставителите - инж. Стамен Димитров, г-р инж. Георги Стенин и инж. Богдан Богданов, с помощта на свои колеги от цялата страна, успяха след повече от две годишни усилия да издирят и систематизират представените очерци. И да потвърдят, че лесовъдската колегия уважава паметта на всички, отдали своя живот, знания и труд за създаването, утвърждаването и развитието на опита и приемствеността на българската лесовъдска общност.

Това е най-новото издание и то е посветено на 130-годишнината от създаването на централната горска служба в България. Издание, уникално по своя обем, съдържание, илюстративност и академичност. Авторите - инж. Атанас Манолов, ст.н.с. I ст. г.т.н. Васил Василев и проф. г-р Константин Аспарухов, са превъплатили своя почти половинвековен опит в систематизирането и описанието на дърводобива и неговата механизация. Дейността, изключително отговорна за състоянието на горските насаждения, за начините на тяхното стопанисване и за извеждане на сечите. Всичко, което се е случвало с дърводобива в България, и всички специалисти, които са работили в този сектор от националната икономика, са увековечени и съхранени за поколенията. Дори нещо повече - книгата е и един своеобразен учебник, от който могат да се почерпят практически знания за това с каква техника и при каква технология да се осъществява производствения процес при дърводобива.

Книгите могат да се закупят от редакцията на списание „Гора“ по банков път, като цената на изданията е както следва: 30 лева за „Укротените порои в България“, „Ловното стопанство на България“ и „Дърводобивът в България през XX век“; 15 лв. за „Горите и горското стопанство на България през XX век“, „Дейци и учени от горското стопанство на България, родени до 1940 година“ и „Българските дърводобивници в Република Коми - покорители на тайгата“. Тел.: 02/ 9 888 642

Държавната агенция по горите - партньор в действащи международни проекти

Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ - и.г. директор на Дирекция „Горска политика“ в Държавната агенция по горите

Изминалата 2008 г. бе особено плодотворна по отношение на участието на Държавната агенция по горите в международни проекти и в проекти по оперативни програми, финансирани от кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз. Освен ДАГ по проекти на международни и оперативни програми и по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР, 2007-2013 г.) кандидатстват и вече работят регионални (РДГ) и местни структури (ДГС и ДАС) и специализирани териториални звена (ДПП и опитни станции). Политиката на ДАГ е да разширява обхвата, да поощрява и подкрепя участието на своите структури и звена в международни проекти или проекти по оперативни програми, финансирани от европейските и други международни фондове. Особено актуално е това в условията на финансова и икономическа криза, когато е необходимо рационално и ефективно разходване на средствата от бюджета на ДАГ и осигуряване на допълнителни извънбюджетни средства за обмен на добри европейски и международни практики за устойчиво и многофункционално управление, стопанисване и ползване на горите, за залесителни, възстановителни, превантивни и други дейности в държавния горски фонд. Отговорностите на Дирекция „Горска политика“ в тази посока са уредени в Устройствения правилник на ДАГ от 2008 година. Те са свързани със задълженията ѝ да организира и координира участието на Агенцията в Програмата за развитие на селските райони и оперативните програми по структурните и кохезионния фонд на ЕС; в европейски и международни програми и проекти в горския сектор; в съгласуването на проекти на финансови меморандуми и други споразумения в сферата на компетентност на Агенцията, с които се предоставя финансова помощ от ЕС и от други международни донори; организират се и координират дейностите на Агенцията по управление на международни донорски програми и проекти; осъществява се взаимодействие с административните структури на съответния донор, както и с определените органи за управление на конкретната програма или проект.

Какво е участието на Агенцията в действащи международни проекти и оперативни програми?

Проект на Европейския съюз FUTUREforest (Гора на бъдещето) по Програма INTERREG IV C
Проектът е изготвен през 2008 г. и е одобрен на 19 септември 2008 г. с официално писмо на Съвместния технически секретариат (Joint Technical Secretariat) в Лил, Франция. Стартира през октомври 2008 г. и продължителността му е 3 години. Партньори са съответните държавни горски или екологични структури от 7 страни: Германия (Бранденбург), Уелс, Франция (Оверн), Испания (Каталония), България, Латвия и Словакия. **Основната визия** е „чрез междурегионално сътрудничество да създадем инструменти, методи, полити-

ки и програми за подпомагане на собствениците на гори и вземащите решения да продължат да осигуряват многообразните ползи от горите и да завещаят на следващите поколения гори, адаптирани и гъвкави по отношение на природните рискове и промените в климата“.

Основната цел е подобряването на ефективността при развитието на регионалните политики и приносът към икономическа модернизация и подобряване на конкурентоспособността в Европа чрез обмяна, споделяне и трансфер на опит, познание и добри практики в областта на управлението на горските територии. Проектът цели да подобри и адаптира регионалните и местните политики и практики, за да намали ефекта на промените в климата с фокус върху водния баланс, почвата, дървесните и недървесните горски продукти и ресурси, качеството на въздуха (усвояване на въглерода и последиците от природните бедствия, пожарите, вредителите и болестите и други). Проектът ще предостави на политиките и на други заинтересовани страни във всички европейски регионални познания, инструменти и подходи, които да им помогнат при вземането на решения, свързани с ефективността на политиките и практиките при стопанисване на горите, които ще подпомогнат горите едновременно да се приспособят и да намалят негативните ефекти от промените в климата.

Общият бюджет на проекта е 1.9 млн. , българската част е 224 000 . Националното съфинансиране е в размер на 15 % от одобрения бюджет и се равнява на 33 600 за периода от 3 години.

Управление. Министерството на развитието на селските региони, околната среда и защита на потребителя на Бранденбург е водещ партньор, отговорен за цялостното изпълнение. Проектът ще бъде ръководен от Комитет за наблюдение, отговорен за стратегическото наблюдение върху него, за осигуряването на насоки за неговото изпълнение, за прегледа и одобрението на работните планове и докладите, за съгласуване на евентуални промени на самия проект.

Управление на проекта от българска страна. Ръководител и представител в Комитета за наблюдение е д-р инж. Любчо Тричков - и.г. директор на Дирекция „Горска политика“ в ДАГ, координатор и заместник на представителя на ДАГ в Комитета за наблюдение е инж. Николай Василев - старши експерт към Дирекция „Горска политика“, финансов мениджър е Иванка Събчева - и.г. директор на Дирекция „Финансово-счетоводни дейности“, комуникационен мениджър е инж. Спас Тодоров - директор на Дирекция „Информационни дейности“.

Проект „Подпомагане при реформата на горския сектор в България“

Финансиран чрез Европейската банка за възстановяване и развитие със средства на австрийското прави-

телство, стартира през ноември 2008 година. След проведена процедура по правилата на Европейската банка за възстановяване и развитие ДАГ избира за партньор австрийската фирма OBF Consulting. Бюджетът на проекта е на стойност 195 200 , а неговата продължителност - 5 месеца.

Основната цел е изчерпателно проучване чрез дълбочен анализ на българския горски сектор за последните 10 години в разнообразието от социални, икономически и екологични функции, което ще очертае възможностите за по-нататъшното развитие, базирано на устойчивото стопанисване на горите. Ще бъде анализирана моментната ситуация на горския сектор, ще бъдат идентифицирани проблемите, които затрудняват развитието, и ще бъдат предложени решения.

Основни задачи при изпълнение на проекта: проучване - детайлен анализ на горския сектор и събиране на актуална информация за горските ресурси; изготвяне на План за действие, определящ предстоящи проблеми в развитието на сектора, и списък от приоритетни насоки за развитие.

Основен резултат: изготвянето на План за действие, посочващ пречките пред развитието на сектора и предлагащ списък с приоритетни мерки за преодоляване на тези пречки.

Избраната консултантска фирма ще извърши по-голяма част от работата в България, а ДАГ ще осигури свои експерти за подпомагане събирането на данни за анализите и логистична подкрепа.

Основни дейности: анализ на политическата рамка и присъединяването към ЕС; финансов анализ; анализ на човешките ресурси; анализ на горските ресурси; анализ на горската инфраструктура; анализ на веригата за доставка на дървесина; преглед на развитието на пазара за дървесина и дървопреработвателната индустрия; създаване на Концепция за комбинирано развитие на горскостопанския и дървопреработвателния сектор. Дейностите ще бъдат извършени в диалог със заинтересованите страни.

Консултантската фирма ще очертае основните компоненти на комбиниран средносрочен процес за стратегическо развитие на българските горскостопански и дървопреработвателен сектор. Това ще бъде включено в Плана за действие, който ще бъде част от Финалния доклад от изпълнението на проекта.

След получаване на коментари по проекта на Финалния доклад консултантът може да промени и допълни доклада според представените препоръки от партньорите. Окончателният резултат ще бъде Финален доклад, който ще бъде съставен от Доклад за статута, засягащ горепосочените цели и План за действие, който трябва да предостави ясни и адекватни препоръки и ясно да идентифицира отговорните агенции и/или други институции и организации за следващите стъпки от изпълнението на всяка препоръка. Преди официалното представяне на доклада консултантската фирма ще проведе среща на заинтересовани страни, представяйки основните резултати и заключения на партньорите по проекта.

Управление на проекта. В организационно отношение проектът ще бъде ръководен от ръководител и координатор. За ръководител и координатор от българска страна са определени съответно инж. Илия Симеонов - зам.-председател на ДАГ, и г-р инж. Любчо Тричков - и.д. директор на Дирекция „Горска политика“, а от страна на консултанта - съответно Майкъл Зутер и Роланд Кауц. Работата по изпълнение на проектните дейности ще се подпомага от създадените

Основно работно звено и работни групи по отделните дейности. Изпълнението на проекта ще бъде наблюдавано от Съвет по наблюдение и по време на срещи на заинтересованите страни, включващи държавни структури, неправителствени и браншови организации, синдикати и други. В края на всяка фаза от изпълнението на проекта ще се провеждат срещи на Съвета по наблюдение.

Туининг Лайт проект по Програма ФАР „Укрепване на административния капацитет на Държавната агенция по горите в областта на изпълнение на изискванията на Резолюция на Съвета на Европа от 15 декември, 1998 г. за горска стратегия на ЕС, План за действие по горите на ЕС и други законови документи, отнасящи се до устойчивото, многофункционално и природосъобразно стопанисване на горите“

Договорът за изпълнение на проекта, изготвен от Дирекция „Горска политика“ на Държавната агенция по горите през първата половина на 2008 г. и финансиран по т.нар. Неразпределен пакет за институционално изграждане - Програма ФАР, бе подписан от Министерството на финансите на 29.11.2008 година.

След одобрението на проекта от Генерална дирекция „Разширяване“ на Европейската комисия е проведена процедура по избор на партньор на ДАГ при изпълнение на проекта и е избран „Заарфорст“ - държавното горско предприятие на провинция Заарланд, Германия. Периодът за изпълнение на проекта е 6 месеца. Бюджетът на проекта е 166 600 , като 10 % от сумата е национално съфинансиране.

Основните дейности са: изработване на концепция за устойчиво, многофункционално и природосъобразно стопанисване на горите; избор и подготовка на четири горски местораствения в държавните гори за провеждане на теоретични и практически обучения, подготовка на материали и организация на обученията; провеждане на четири двуседмични теренни обучения по устойчиво, мултифункционално и природосъобразно стопанисване на млади горски насаждения; финален семинар за представяне и разпространение на резултатите от изпълнението на проекта. Предвижда се стартиране на проектните дейности в началото на февруари 2009 година.

Очаквани резултати: разработване и одобряване на Концепция за устойчиво, многофункционално и природосъобразно управление на горите; придобиване от Държавната горска администрация на България на административен капацитет за практическо ползване на най-добрите практики на ЕС за устойчиво, многофункционално и природосъобразно управление на горите; намаляване на човешкото въздействие (биологическа автоматизация), чрез използване на разработената Концепция за управление на млади горски насаждения, което води до формиране на нови естествени гори и подобряване на качеството на дървесината. Ще бъдат обучени 80 експерти от системата на ДАГ в устойчиво, многофункционално и природосъобразно управление на младите горски насаждения; екологичната и икономическата стойност на българските гори ще се подобрият чрез стопанисване на младите горски насаждения за производство на висококачествена дървесина; ще се подобри опазването на богатото биоразнообразие в България.

Предстои определяне на екип за управление и изпълнение на проекта от страна на ДАГ.

(Продължава на стр. 22)

Международен проект за издънковите гори

На 9 януари 2009 г. в Лесотехническия университет - София, бе открит Национален проектен център „Стопанисване на издънковите гори - екологични, икономически и социални аспекти в Югоизточна Европа“ с главен координатор доц. Георги Костов, преподавател в университета.

Откриването на центъра бе уважено от широк кръг научни работници и преподаватели и ръководствата на Държавната агенция по горите - председателят доц. Стефан Юруков и зам.-председателят - инж. Илия Симеонов, ректора на ЛТУ - проф. Нино Нинов, и директора на Института за гората при БАН - акад. Александър Александров.

Идеята за разработване на проект на тема, актуална за горското стопанство на Балканите и специфична в европейски контекст, получава подкрепа от директора на Европейския горски институт (EFI) проф. Ристо Пайвинен, който посети България. Той смята, че издънковите гори са важен въпрос, за който в Европа малко се знае и в работата по който българските специалисти имат значителен опит. През март 2007 г. е одобрено и по-късно утвърдено предварителното предложение. Интерес за участие са заявили от страна на Албания, Босна и Херцеговина, Сърбия, Франция и Италия, Гър-

ция и Македония, Турция и Хърватска.

В България проектът е подкрепен от Института за гората при БАН, Лесотехническия университет и Държавната агенция по горите. През октомври 2008 г. е финализирано решението темата да включва развитие и внедряване на лесовъдски практики за правилно стопанисване на издънковите гори и подобряване на тяхната устойчивост, адаптация, възможности за намаляване на риска от биотични и абиотични повреди, създаване на възможности за възстановяване на естественото биоразнообразие и осигуряване на развитие на прилежащите територии на съвременен равнище. Предвижда се във всички страни от проекта да има партньорски центрове и един централен офис - Международен проектен център, който да кореспондира с тях. Предстои подготовката на работна програма. С потенциалните международни партньори трябва да бъде уточнена пълната работна програма, а до 1 март - ангажиментите на всяка участваща страна. Предвижда се до края на март на среща между участващите страни да бъде подписано споразумение за Международния проектен център.

Споразумението между трите български горски институции, подкрепящи проекта, осигурява поддръжката на националния проектен

Първата конференция на заинтересованите страни за представяне на проекта „Подпомагане при реформата на горския сектор в България“ се състои на 16 януари в София. Работата по проекта, подпомогнат от Австрийското правителство и финансиран чрез Европейската банка за възстановяване и развитие, започна след подписването в София на 2 декември на договора между Държавната агенция по горите и OBf Consulting (Консултантската фирма към Австрийските федерални гори).

Открита и водена от инж. Спас Тодоров - директор на Дирекция „Информационни дейности“ в ДАГ, конференцията имаше за цел да представи параметрите на проекта пред участниците в процеса, който засяга широк кръг институции и организации в България. В срещата взеха участие представители на Министерския съвет на България, на Регионалните дирекции по горите и техните поделения - членове на Стопанския съвет на ДАГ, на научните институции, пратеници на Асоциацията на общините - собственици на гори и земи от горския фонд, Сдружението на собствениците на недържавни гори „Горовладелец“, ФСОГСДП към КНСБ и Федерацията „Земеделско и горско стопанство“ към КТ „Подкрепа“, Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост, Асоциацията на горските фирми в България, Булпрофор, големи дървопреработващи предприятия и неправителствени организации.

Представяне на проекта

Участници в конференцията

Споразумение за партньорство

Инж. Валентина Маринова в момент от подписването на споразумението

Инж. Валентина Маринова - главен секретар на Държавната агенция по горите, подписа от българска страна Споразумение за партньорство между участниците в проект „FUTUREforest“ от програма INTERREG IV C.

В официалната церемония по представяне на проектните партньори на 19 януари 2009 г. в Международния конгресен център в Берлин взе участие Стефанка Игова - временно изпълняваща длъжността посланик на Република България във Федерална република Германия.

Основната цел, която си поставят партньорите от седем европейски страни - Германия, Испания, Латвия, Словакия, Франция, Великобритания (Уелс) и България, е да бъде подобрена ефективността и да бъде адаптирана провежданата горскостопанска политика и практика с цел подпомагане на намаляването на неблагоприятното влияние на климатичните промени върху горските екосистеми в съответствие с Европейския горски план за действие.

Основи теми на проекта (и съответният водещ партньор) са: 1. Въздействие върху управлението на кръговрата на водата; връзка с рам-

Доц. Георги Костов (вдясно) - главен координатор на Националния проектен център, запознава присъстващите с целите на проекта

център. Главната задача за 2009 г. е да се привлекат средства по международни програми.

- Възможно е финансиране по Седма рамкова програма на Европейския съюз - подчерта доц. Георги Костов, - то би осигурило независима дейност, подплатена финансово. Предложението за това трябва да бъде направено в Брюксел до началото на юни 2009 година. Допълнително от Европейския институт за гората очакваме специфична помощ за оформяне на програмата.

Приветствайки доброто начало, ректорът на ЛТУ проф. Нино Нинков каза: „От една година ЛТУ решително се ориентира към практическа реализация на научния продукт. Правим също така решителен завои на дейността на Университета не само като образователен, но като силен научен център. Проектът ще допринесе много в тази посока.“

Доц. Стефан Юруков подчерта: „Съвместната работа с научните организации, работещи в сектора, е сред приоритетите на ДАГ. Добрите резултати, които отчетохме след първата година на реформите, тепърва ще стават още по-видими. А темата за издънковите гори е много добре обособена, защото 30 % от горите в България са издънкови. Тезата за превръщане на всички издънкови гори подлежи на преосмисляне. Необходимо и полезно ли е това? На този въпрос очакваме проектът да отговори. Той се вписва в политиката на Държавната агенция по горите.“

„Подпомагане при реформата на горския сектор“

Инж. Илия Симеонов представя мотивите, дейностите и сроковете на проекта

В своето встъпително изказване председателят на Държавната агенция по горите доц. Стефан Юруков посочи целта на стартирания проект - да очертае решения за бъдещото развитие на горския сектор, базирани върху анализ на ситуацията в горското стопанство и дървопреработващата промишленост.

Общото представяне на проекта направи инж. Илия Симеонов - зам.-председател на ДАГ и ръководител на проекта от Българска страна, Михаел Зутер - изпълнителен директор на OBf Consulting и ръководител на проекта от Австрийска страна, д-р инж. Любчо Тричков - и.д. директор на Дирекция „Горска политика“ в ДАГ и координатор на проекта. Бяха посочени мотивите, обхватът на анализа, дейностите, фазите и сроковете, очакванията от провежданите проучвания, задълженията на ДАГ, както и изборът на заинтересованите страни.

Създадено е основно Работно звено от седем души, което в процеса на действието на проекта ще привлече необходимите специалисти по съответната тема, като общият брой на експертите ще бъде 107 и само осем от тях ще са чуждестранни. Резултатите от работата на проекта ще бъдат отчитани със средносрочни препоръки, пълния анализ и изработване на препоръки за стратегическо развитие. Заключителната конференция ще се проведе на 29 април.

Бе проведена дискусиата по изслушаните доклади, а участниците в първата конференция бяха поканени да участват с предложения и препоръки, отправени до ръководителите на проекта „Подпомагане при реформата на горския сектор в България“.

ковата директива 2000/60/ЕС за политиката по водата (Уелс); 2. Влияние върху опазването на почвата; връзка с рамковата директива COM(2006) 232 за опазване на почвата (България, ДАГ); 3. Влияние върху биоразнообразието; връзка с НАТУРА 2000 (Оверн, Франция); 4. Влияние върху производството на дървесина (икономическа функция); върху кои дървесни видове влиянието ще е положително/отрицателно; ще се увеличи ли усвояването на въглерод (Латвия); 5. Влияние върху качеството на въздуха (Словакия); 6. Увеличаване на риска от природни бедствия - горски пожари, вредители и болести (Каталония, Испания); 7. Подходящи структури и процеси за предоставяне на информация; целеви групи - ръководни кадри и заинтересовани от горите страни (Бранденбург, Германия).

Основните фази на изпълнението на проекта. **Първа фаза**, наречена „Да видиш е да повярваш“. Планирано е провеждане на седем теренни посещения, които ще имат за цел да демонстрират добри практики по две или три от ключовите теми и ще се проведат от февруари до август 2009 година. Теренните посещения ще бъдат последвани от конференция в началото на септември 2009 г., на която

ще се обобщат резултатите от теренните посещения и ще се вземат решения за по-нататъшните действия. През следващите 15 месеца е **втората фаза** на проекта - „Съвместно развитие“. Ще се проведат четири тематични семинара: през октомври 2009 г. в Латвия, през февруари 2010 г. в Бранденбург, Германия, през юли 2010 г. в България и през септември 2010 г. в Оверн, Швейцария. Заключителната конференция „Съвместно развитие“ ще се проведе през декември 2010 в Уелс, Великобритания.

Трета фаза, наречена „Трансфер в политиката“, представя резултатите от проекта по време на финална конференция в Брюксел. Фокусирана е върху обмяната на опит, трансфера на политики и най-добри практики, политически препоръки, стратегически насоки, горски програми и политически инструменти (методологии, софтуер) в рамките на регионите и към други европейски обществени организации и заинтересовани страни.

Основните компоненти при изпълнението на проекта са управление и координация; комуникация и разпространение; обмяна на опит.

(Продължение от стр. 19)

Повишаване на прозрачността и отчетността в дейността на Държавната агенция по горите (Оперативна програма „Административен капацитет“ - ОПАК), Приоритетна ос I. Добро управление, Подприоритет 1.2. Прозрачна и почтена държавна администрация

Проектът е одобрен и предстои подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ. Общият бюджет на проекта е 702 000 лв., като финансирането е 100 %.

Целеви групи: Държавна агенция по горите - първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, регионални дирекции по горите - второстепенни разпоредители с бюджетни кредити, дирекции на природни паркове, горски семеконтролни станции, лесозащитни станции.

Общата цел е регламентиране и осигуряване на прозрачност, по-добра отчетност и публичност на дейността на ДАГ и осигуряване на условия за превенция на корупцията в държавния горски сектор.

Специфични цели: подобряване на координацията и комуникацията на държавната горска администрация в управляваните от нея територии с обществото с цел оптимизиране на предоставяната информация и отчети в съответствие с най-добрите европейски практики и прилагането им от ДАГ; подобряване на достъпна до информация и услуги на гражданите и бизнеса чрез оптимизиране и допълване на интернет страницата на ДАГ, както и осигуряване на обратна връзка с гражданите и бизнеса с цел повишаване на прозрачността и доверието в ДАГ; създаване на Комуникационна стратегия на ДАГ, насочена към информиране на гражданите и бизнеса и повишаване на прозрачността в дейността на държавната горска администрация; създаване на Етичен кодекс на служителите, работещи в структурите на държавния горски сектор.

Основни дейности. Изработване на Етичен кодекс на служителите, работещи в структурите на държавния горски сектор. Актуализиране на националните стратегически горски документи.

Оптимизиране и допълване на интернет страницата на ДАГ. Разработване на план за действие за повишаване на прозрачността и превенцията на корупцията в държавния горския сектор.

Разработване на Комуникационна стратегия на ДАГ за осигуряване на прозрачност и информиране на гражданите и бизнеса. Провеждане на кръгла маса „Етичен кодекс на служителите, работещи в структурите на държавния горски сектор - европейски практики“.

Провеждане на кръгла маса „Борба с корупцията и предпоставките за възникване на корупционни практики в държавния горски сектор“. Дейности за информация и публичност.

Одит на проекта.

Очаквани резултати. С цел повишаване на качеството на предлаганата информация и осигуряване на възможност за обратна връзка с гражданите и бизнеса и повишаване на прозрачността и доверието в ДАГ интернет страницата на ДАГ е актуализирана със специфична информация за горския сектор.

Актуализиране на националните стратегически горски документи в областта на горската политика и нейното прилагане по европейски образец с цел постигане на по-добра отчетност и прозрачност в работните процеси на ДАГ.

Изготвен е Етичен кодекс на служителите, работещи в структурите на държавния горски сектор. Създаде-

на е Комуникационна стратегия с цел информиране и постигане на прозрачност в дейността на ДАГ. Изготвен е План за действие за борба с корупционните практики в държавния горски сектор.

Управление. Ръководител на проекта е инж. Валентина Маринова - главен секретар на ДАГ, а координатори - г-р Албена Бобева - старши експерт в ДАГ, и Генובהва Христова.

Проектен център „Стопанисване на издънковите гори - екологични, икономически и социални аспекти в югоизточна Европа“ към Европейския горски институт (EFI)

Целта на действието на Проектния център (ПЦ) е да се разработят и внедрят подходящи лесовъдски практики за съвременно ефективно стопанисване на издънковите гори и подобряване на тяхната устойчивост и възможности за адаптация и за намаляване на риска от абiotични и биотични повреди в тях, създаване на възможност за възстановяване на естественото биоразнообразие и осигуряване на развитието на прилежащите селски райони.

Продължителността на проекта е шестдесет месеца от датата на подписването - 4 ноември 2008 година. Основни партньори от страна на България са: Държавната агенция по горите, Лесотехническият университет - София, и Институтът за гората при БАН. Предложението е подкрепено от Университетите в Белград, Загреб, Тирана, Скопие, Лариса, Баня Лука и държавните ведомства по горите в Албания, Сърбия, Хърватия, Македония и Турция.

Общият бюджет на проекта за времето на неговото изпълнение е 584 440 , като сумата, осигурена от ДАГ за 2008 и 2009 г., е 62 500 лева.

Очакваните специфични резултати от сътрудничеството са: увеличаване на знанията за естествената динамика на издънковите гори по отношение на тяхната стабилност, биоразнообразие и устойчивост; изясняване на ролята на горските пожари и групите природни нарушения при динамиката на развитието на издънковите горски насаждения; разработване на класификация на издънковите гори; разработване на нови и подобрени лесовъдски практики за многофункционално стопанисване на издънковите гори и установяване на мрежа от учебни и опитни площи във всички партниращи страни; обмен на специалисти, студенти и други заинтересовани лица; създаване на база данни за съществуващите и нови лесовъдски практики за стопанисване на издънковите гори в региона, публикуване на наръчник за анализ и сравнение на различните технологии на сеч от гледна точка на производителност на труда, финансова ефективност и екологични последици; въвеждане на нови практики с цел подобряване на растежа и продуктивността на горите, увеличаване на тяхната стойност, както и увеличаване на тяхната биомаса и приноса им в усвояване на въглеродния двуокис.

Без финансови ангажименти от страна на ДАГ експерти на Агенцията работят по проекти: Управление и стопанисване на опожарени горски площи в Югоизточна Европа финансиран по Програма COST (при условие за 100 % финансиране участието на ДАГ в експертните срещи); Опазване на световно значимото биоразнообразие в пасища и ливади с висока природна стойност чрез подкрепа за традиционния местен поминък (финансиране от страна на UNDP/GEF).

УСКОРЕНО ПРОИЗВОДСТВО НА БИОМАСА

От 17 до 21 ноември в България и Румъния се състоя работната среща по Международния проект „Ускорено производство на биомаса от бързорастящи дървесни видове чрез стопанисване при кратка ротация: избор на видове и клонова селекция и социално-икономическо въздействие“.

Проблемът за успешното производство на биомаса от тополя и върба не е нов за нашата страна. Първите опити в това направление са заложили в Опитната станция по бързорастящи горски дървесни видове (ОСБГДВ) - Свищов, още през 1985 г. във връзка с приети решения на изпълнителния комитет на Международната комисия по тополите на сесия през 1982 г. в Казале Монферато - Италия. По линия на Бюрото за научно-техническа информация на обществени начала (БЮН-ТИОН) в Опитната станция - Свищов, бе издадена брошурата „Съвременни методи и технологии за производство на биомаса“ с автори ст.н.с. д-р Янчо Найденов и н.с. Мирослав Якимов и бяха организирани първите съвещания по темата. Впоследствие тези опити бяха разширени с включването и на други дървесни видове (пауловния). Произведени бяха и първите количества пресован картон от отпадъчна тънкоразмерна тополова биомаса в предприятието за плочи и картон в Силистра към Лесопромишления комплекс (ЛПК). Нашите и чуждестранните проучвания показваха, че в зависимост от избрания вид, клон или разновидност, от типа месторастение и положените грижи, от хектар може да се получат годишно до 35-55 т биомаса с възможности за разнообразно приложение - за производство на енергия, гъби, дрожди, плочи.

По време на работната среща на 17 и 18 ноември бе проведен семинар в Пазарджик, на който участници от всяка страна представиха научни доклади. Ръководителят на проекта г-р Бертолд Хайнце (Австрия) представи конкретните цели на проекта и работата по използване на биомаса в Австрия. Презентация за производството на биомаса от тополя и върба в Италия изнесе г-р Лоренцо Вито от Института за тополови култури в Казале Монферато - Италия. Доц. г-р Даворин Кайба от Шумарски фа-

▲ Популемуът в Тополово стопанство - Пазарджик

Върбова колекция в ОСБГДВ - Свищов

Част от участниците в работната среща ▼

култет - Загреб, представи опита на Хърватия в производството на тополова и върбова биомаса. Катерина Козликова запозна участниците с работата по проекта в Чехия. Разработката на Гърция по производство на биомаса бе представена от г-р Филипос Ароланополус от Института за гора в Солун. Д-р Зоран Галич, г-р Мариуке Стеенаскерс, Мариус Сорин Нука и магистър Грегор Божич представиха напредъка съответно на Сърбия, Белгия, Румъния и Словения в производството на биомаса от тополя и върби. Работата по производство на биомаса от тополя в България бе представена от ст.н.с. г-р Янчо Найденов и г-р Деница Пандева. Кратка презентация за използването на пауловнията бе представена от ст.н.с. г-р Веселка Джулева. По време на работната среща бяха посетени Тополовото стопанство в Пазарджик и ОСБГДВ - Свищов.

В Тополово стопанство - Пазарджик, директорът - инж. Иван Васев, разказа на участниците в сре-

щата за популетума, включващ 110 клона тополя, производствените маточници и вкоренилища и цеха за производство на резници. Ръководителят на проекта даде висока оценка за работата на стопанството. На 19 ноември бе посетен разсадникът на ОСБГДВ - Свищов, където ст.н.с. г-р Кънчо Калмуков и н.с. инж. Мирослав Якимов представиха върбовите и тополовите колекции на Станцията и различни опити за производство на биомаса. В кратката среща в ДГС - Свищов, участниците можаха да чуят мненията за видяното от г-р Бертолд Хайнце и г-р Лоренцо Вито.

На 20 ноември работната среща продължи в района на Гюргево - Румъния, където бяха посетени регионалните служби по горите в Гюргево и бе разгледан опитът с тополя и върби в зоната дига-бръг. Участниците в срещата и ръководителят на проекта - г-р Хайнце, изразиха удовлетворението си от добрата организация на работната среща от страна на българските и румънските домакини. ¶

Д-р Бертолд ХАЙНЦЕ - Институт за горска генетика към Федерален научен център за горите - Виена, Австрия:

България има добри перспективи

- Уважаеми д-р Хайнце, разкажете накратко за бъдещия съвместен проект за ускорено производство на биомаса, предложен от Вас.

- Австрийското Федерално министерство за наука и изследване финансира инициативи за интензивни съвместни изследвания в страни от Източна Европа. Във връзка с това в София и Любляна са организирани австрийски научноизследователски офиси за свързка (ASO). Ние подготвихме предложение за проект в отговор на покана от тези офиси. Условията бяха да включим партньори от най-малко една от тези страни (България и Словения) в допълнение към партньорите от Австрия, страни от Западните Балкани и Румъния. Успяхме да получим финансиране за достатъчно голям проект по тази ASO схема, защото в тази част на Европа имаше широк интерес по нашата тема - ускорено производство на биомаса. Ние искахме да съберем и сравним бази данни за сегашното състояние на производството на биомаса и нивото на изследователската работа в тази насока и да определим необходимите бъдещи проучвания. Това е малък проект в сравнение с изследванията, финансирани от Европейския съюз, но ние се надяваме той да послужи за инициране на бъдеща съвместна работа. Според нашите виждания най-естественото и плодотворното сътрудничество е на регионално ниво.

- Това, което видяхте в нашата страна, съвпадна ли с представите и очакванията Ви?

- Видяхме добре управлявани земеделски дейности, полета с размери, за каквито в Австрия можем само да мечтаем, но също и малки по площ ферми, където трябва да се работи усилено за осигуряване на прехраната.

Повечето от нас се заинтересуваха от големи площи земя, които очевидно не се обработват или са изоставени. Определено смятам, че тези земи представляват голям потенциал за залесяване и производство на биомаса. В Обединена Европа, както е известно, днес има свободен пазар на селскостопанска продукция, докато през по-голямата част от миналия век се е наблягало

предимно на самозадоволяването. Помня разказите на моя дядо за големи кораби с пшеница, внос за изхранването на Австрия, които през 30-те години на миналия век идвали до Виена от Югоизточна Европа по Дунав. Мисля, че е разумно в рамките на Обединена Европа, ако в една част на континента е по-лесно да се отглежда зърно, да отглеждаме там и да снабдяваме районите, където това производство е трудно осъществимо. Същото се отнася и за отглеждането на гървесина чрез създаването на гори. Една от основните задачи на нашия проект (ASO - Производство на биомаса от бързорастящи горскогървесни видове при скъсен турнус: избор на селекционирани видове и клонове и социално и икономическо значение) е да се определят най-добрите видове и клонове гървесни видове и технологии за производство на биомаса за всяка от страните участници или за съответния регион, а също и да се разширява генетичната база на лесовъдството.

- Какви са вашите впечатления от българските специалисти и какви са перспективите за сътрудничество между учениците от региона в производството на биомаса?

- Абучна истина е, че международните контакти са особено важни за развитието на научния работник. Радвам се, че дори и в миналото българските колеги поддържаха, макар и по-трудно, тези контакти. Друг важен аспект е наличието на сигурно и стабилно финансиране. Може би в това отношение ситуацията при вас беше малко по-трудна. Моят опит показва, че само институти, които не се тревожат през цялото време за икономическото си оцеляване, могат да планират и провеждат добри научни проекти в дългосрочен план. От гледна точка на перспективите за финансиране Европейският съюз обикновено отпуска допълнителни фондове за високостойностни научни проекти, но предпоставките като основно оборудване и постоянни работни места на учените специалисти трябва да са осигурени на национално ниво.

Най-добре доказалата се комбинация, която би създала предпостав-

ки за развитието на наука от висока класа, е работата в колектив на утвърдени учени със стабилна институционална база и елемент на конкуренция за допълнително финансиране, които да привлекат кръг от квалифицирани млади хора. Науката е преди всичко натрупване и обобщаване на опит и знания, така че тя трябва да бъде колективна. А за да се постигнат високи резултати, трябва да се работи на много широка основа. Това е нещо, което трябва да се осъзнае в Европа, независимо от националните граници. Постиженията на българските колеги в това отношение правят голямо впечатление. Мисля, че те имат уникалната възможност да изучават богатата флора и фауна в горите на Балканите и се справят добре.

- Какви перспективи за производството на биомаса в България можете да очертаете, след като посетихте Тополовото стопанство в Пазарджик и Опитната станция за бързорастящи горскогървесни видове в Свищов?

- Производството на биомаса в момента е „бум“ за Австрия, а в Свищов по време на екскурзията по повод на научната сесия видях някои от своите мечти вече реализирани. Например опитите с различни алтернативни гървесни видове за култивиране при кратка ротация. По този въпрос беше проведена подробна дискусия на терена. Много полезна информация беше предоста-

Осигуряване на ефективна стопанска година

вена за работата, извършена с акацията (*Robinia pseudoacacia*), вид, който става все по-важен във връзка с климатичните промени.

Сравнявайки опита с топови и върбови култури, и особено на културите за биомаса с други страни в Европа, една от насоките може да бъде по-интензивно сътрудничество с частни собственици, дори ако техните земи или горски площи са малки по размер. В много други страни с подобни условия предоставянето на добри консултантски или експертни услуги се е оказало добра основа за работа с частните собственици. Топовото стопанство в Пазарджик и Опитната станция за бързорастящи горскодървесни видове в Свищов са много добре организирани. Подходът разпространение на топови клонове да се извършва централизирано от едно място, за да се избегне смесването или объркването им, което може да предизвика значителни загуби, е много разумен. За създаването на успешни култури от ключово значение е поддържането на висококачествени стандарти за топовите резници. Ние установихме, че резници тук могат да се произвеждат на много по-ниска цена, отколкото например в Австрия.

- Контактите с български специалисти дават ли основание да очакваме ползотворно сътрудничество между австрийските и българските лесовъдци?

- На тази среща поставихме добро начало, но предстои много работа. Можем да обменим много ценен опит. Например в района, където израснах, се практикуваше гребно по обем горско стопанство, което може да се използва като модел за работата в частните гори на България. Да научим повече за горското стопанство при по-топли и сухи климатични условия за нас в Австрия във времената на глобално затопляне може да се окаже жизнено необходимо. Това са само два малки примера за една област, широко отворена за сътрудничество.

Тази област включва, разбира се, и културите за биомаса при кратка ротация - причината, поради която бяхме в България. В Австрия вече имаме натрупан опит в използването на биомаса в малки, комбинирани устройства за отопление, а в България видяхме потенциал за обемно производство и разнообразни дейности.

В науката въпросите от общ интерес са още по-многобройни. Аз се занимавам с генетичното разнообразие при горските видове, а Балканите са област на реколонизиране за Централна Европа след ледниковата епоха. Така че можем заедно да изследваме генетичното наследство от ледниковия период в нашите гори. Институцията, за която работя - Федералният изследователски център по гори, природни бедствия и ландшафт, е широко отворена за сътрудничество с Югоизточна Европа.

Ст.н.с. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

За да осигури ефективна стопанска 2009 г., Държавната агенция по горите прие следните основни документи за извършване на необходимите дейности.

1. Програма на Държавна агенция по горите с цели и приоритети на политиката в горското стопанство и действия за постигането им през 2009 година.

Програмата е изготвена на база предложения и материали, представени от дирекциите в ДАГ и от регионалните дирекции по горите, и е съобразена с рестриктивния бюджет на ДАГ и финансовата криза, като се предвижда изготвянето на централна и регионални антикризисни програми. Разработена е в **шест приоритета** със съответните цели и конкретни действия, като обхваща основни направления в дейността на ДАГ:

- Актуализиране на стратегическите документи за развитието на горския сектор и завършване на реструктурирането на горския сектор, като в тези два приоритета са набелязани цели и действия, свързани с оптимизиране на стратегическата рамка, нормативната и поднормативната уредба в горския сектор;
- Природосъобразно, устойчиво и ефективно управление на горските ресурси, ловната фауна и защитените природни територии;

- Развитие на икономически жизнено и конкурентоспособно горско и ловно стопанство в условията на финансова криза;

- Развитие на превантивните мерки и подобряване на условията за ефективно опазване на българската гора и дивеч;

- Усъвършенстване на административния капацитет, контролната, комуникационната дейност. Адаптиране към изискванията, породени от членството ни в Европейския съюз.

2. Антикризисна програма с мерки за намаляване на влиянието на финансовата криза върху държавния горски сектор през 2009 година. Тази програма представлява комплекс от най-важните неотложни и бързи мерки от икономическо, финансово, нормативно и организационно естество, които трябва да бъдат извършени, за да се преодолее негативното влияние на финансовата криза и да се осигури ефективна стопанска 2009 година. Като основни финансово-икономически мерки, могат да се посочат:

- С оглед очертаващото се понижаване на цените на дървесината да се резервират и да не се разпределят преварително 15 % от приходите в ДАГ, с което да се посрещат конкретните проблеми, очаквани през 2009 г., като следствие от кризата;

- Намаляване на разходната част на бюджета за 2009 г. на регионалните дирекции по горите и на специализираните териториални звена (намаляване на издръжката с 15 %);

- Намаляване с 15 % на разходите от бюджета, предвидени за УОГФ на държавните предприятия (ДГС и ДАС).

- Намаляването в стойностно изражение по гвете програми на Проектобюджет 2009 г. е в размер на 10.8 млн. лева, като тази сума ще остане неразпределена в бюджета на ДАГ.

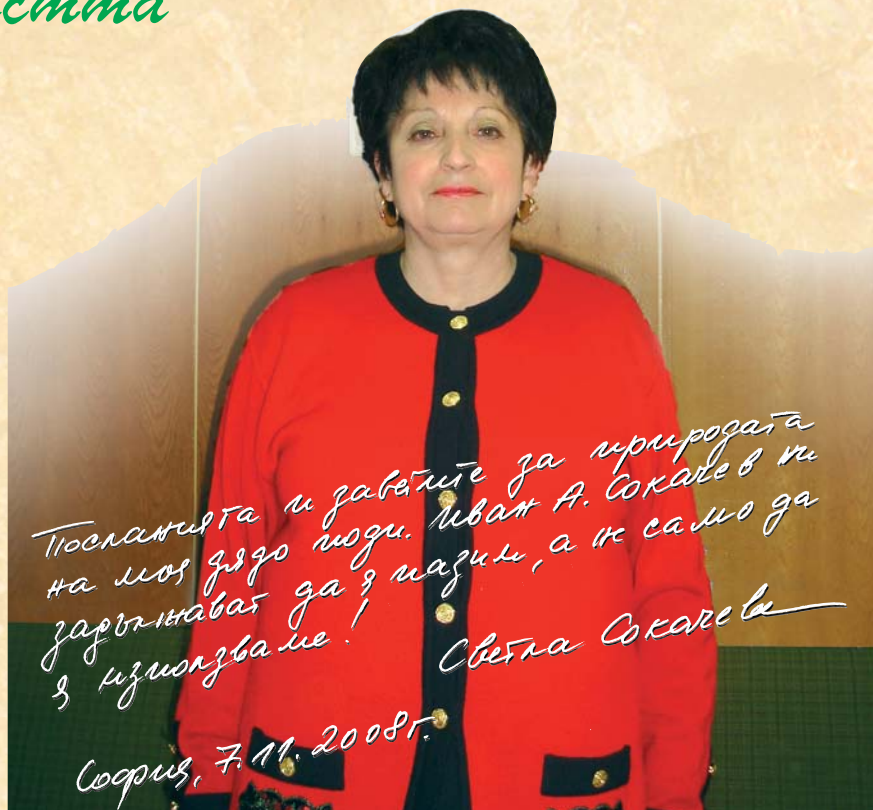
Светла СОКАЧЕВА:

С очистиения от злостите на всекидневие то дух заставам пред личността на дядо ми

- Г-жо Сокачева, бихте ли разказали за себе си?

- Подп. Иван Сокачев, който е бил женен за Мария, учителка от Велико Търново е имал двама сина - Ангел и Алекси, и дъщеря Надежда, невероятна красавица. Моят баща е Ангел Сокачев (1918-1994 г.), роден е във Враца. Инженер по професия, написал над 100 книги по електротехника и електроника, той беше преподавател и зам.-директор на Електротехникума „А. Попов“ - София, който завърших и аз. Майка ми Галина - потомка на Вазовия род, работеше в „Булгарреклама“. Имам брат, който носи пълното име на дядо си, и той е електроинженер, живее в Германия. Родена съм на 7 юли 1947 г. в София. През 1966 г. отидох на сватбата на моя вуичо в ГДР и ... се запознах с бъдещия си съпруг. Имам две деца, които, по мое настояване, носят фамилието име Сокачеви - Мартин, който сега е мениджър в една фирма, хардуерен специалист, и Надин-Катрин - зъболекар профилактик. Макар че се разведох със съпруга си, поддържахме добри отношения. С приравнителен изпит взех висше инженерно образование в ГДР и започнах работа в гр. Хале, в Завода за метални конструкции, където бях инвестиционен инженер, ръководител на отдел, длъжност, която никога дотогава не е била заемана от жена. Заради здравето на дъщеря си купих къща край Берлин, в т.нар. зелена зона Грюнхайде, където живея и сега. Работих и в областта на приложното изкуство - файнсови изделия. След пагането на Берлинската стена открих собствена фирма за интериорен дизайн. Но сега имам много по-важна лична мисия, посветена на дядо ми - Иван Сокачев.

Семейството на Светла - бащата Ангел и майката Галина

Посланието и заветите за природата
на мой дядо подп. Иван А. Сокачев ти
застават да ги намериш, а не само да
използваш!

Светла Сокачева

София, 7.11.2008г.

- Какво Ви подтикна да се захванете с подробно изучаване на родовата памет на семейството?

- Преди десет години наследих архива на моя дядо - подп. Иван Сокачев. Лист, след лист, документ след документ, огромно количество снимки разкриха пред мен личността на един човек, когото не помня лично. В началото бях направо смаяна - от бляскавата му кариера на военен, от огромната му дейност в областта на лова и защитата на природата, от творчеството му, от статиите му, от обществените му ангажменти - една родолюбива личност, допринесла много за България. Почувствах се горда, че съм внучка на този знаменит човек. Но, от друга страна, разбрах, че за много от неговите дейности, за поетичното му творчество например, в България се знае твърде малко.

- Какви спомени пазите за дядо си?

- Нямам лични спомени, защото съм била дъщеря, когато той умира в лагера „Богданов дол“ при неизяснени обстоятелства. На семейството е съобщено, че се е обесил в момент на депресия. Подполковник Иван Сокачев не е съден от Народния съд, няма „черно на бяло“ обвинение. Не е членувал в партии и не се е занимавал с политика. Целият му живот е бил служене на родината и хората и за това поне има безброй доказателства. Естествено на семейството ни бе невъзможно да повярваме, че такава известна фигура е „враг на на-

Иван Сокачев е български офицер, поет, писател, журналист, общественик, един от основателите на ловната наука и практика, ръководител на ловната организация, изследовател и природозащитник. Това са твърде едри шрихи към портрета на един забележителен българин, чийто живот не заслужава забравя.

Иван Сокачев е роден на 7 ноември 1887 г. във Враца в семейството на адвоката Ангелаки Хаджисокачев. През 1908 г. завършва Военното училище. Участва в най-кръвопролитните битки на Балканската и Междусъюзническата война и е награден с редица ордени, между които „Св. Александър“ и „За храброст“.

Военната му кариера продължава и след септември 1944 г., когато е назначен за началник на Втора българска армия, а след няколко месеца - за началник на артилерийското снабдяване на новосформираната Първа армия. Подп. Сокачев е един от малкото български кавалери на орден „Александър Невски“ - за лична храброст, и е награден по нареждане на главнокомандващия Трети украински фронт генерал (после - маршал) Фьодор Толбухин - на 17 май 1945 г., една седмица след победата над хитлерофашизма. На следващата година е демобилизиран, но по решение на Министерството на войната остава в австрийското градче Золену (до Виена) като представител на България в Комисията по репарации. Но през 1948 г. е отзован с обвинение за „сътрудничество с фашистката власт“ и е хвърлен в лагера „Богданов дол“, където умира през 1949 година. Голямо е поетичното творчество на Иван Сокачев, известен под псевдонима Ален мак, а само издаденият през 1939 г. юбилеен сборник с разкази, фейлетони, пиеси и студии съдържа над 700 страници.

Името на Сокачев най-ярко блести сред строителите на ловното дело в България. Той става ловец още докато е кадет във Военното училище, делегат е на Първия извънреден ловен конгрес (1910 г.), ръководи Врачанското ловно-стрелково дружество „Сокол“ (1914-1916 г.) и Варненското (1922-1931 г.), 15 години е секретар на националната Ловно-стрелческа организация „Сокол“, завежда стопанската дейност на Ловностопанската организация „Сокол“. Представител на България в Международния ловен съвет, член на ръководството на Българския олимпийски комитет и на Съюза за защита на българската природа, на Върховния стрелкови коми-

тет, създател и ръководител на Организацията на младите стрелци, първи председател на Българското киноложко дружество.

Измежду многото му книги на ловна тематика е и „История и развой на ловно-стрелческата организация „Сокол“, 1898-1939 г.“, автор е на прочутия „Завет на сдружения ловец“. Сътрудник и главен редактор е на сп. „Ловец“. Иван Сокачев е създател на първата учебна фазанария „Марин тепе“ (1933 г.) и първия ловен развъдник за елени лопатари (1931 г.), организатор на първите курсове за ловни надзиратели (1932 г.). Сред интересните му инициативи е създаването на фонд „Премии и награди за проявена ловна и литературна дейност“, който той попълва от... собствените си хонорари.

И за лесовъдските среди името на Иван Сокачев не е непознато. След като през 1922 г. временно (по здравословни причини) се разделя с военната служба, той става управител на първото в нашата страна Трудово-горско стопанство „Тича“ край Варненското с. Долни чифлик. Тук развива бурна стопанска дейност и за няколко години за нуждите на дърводобива монтира три модерни гатера, построява две фабрики, водопровод, газогенераторна станция, а селото се сдобива още и с гара, Столарско училище и дори читалище. Още тогава той провежда широка природозащитна просвета сред населението, предлага организирано да се залесява. Тъй като

Иван Сокачев

ловните дружини по това време са много добре структурирани формирования, Иван Сокачев вижда в тях основата за всякакви природозащитни дейности, включително и залесяване.

Докаато е управител на „Тича“ - цели 10 години, Иван Сокачев участва в комисията за обособяване на държавната гора Шерба в Коджа балкан от 220 000 дка, която през 1932 г. с указ на Цар Борис III става Централна развъдна станция за полезен дивеч (сегашното ДЛС „Шерба“).

Много от фактите за харизматичната му фигура биха потънали в забвение, ако не беше живеещата в Германия Светла Сокачева - внучката на този бележит българин. Съхранените богати семейни спомени са я навели на мисълта, че делото на Иван Сокачев - забележителна фигура в много области на обществения живот на България, заслужава да се знае и днес, и утре.

рога“. Баба ми например, която не получавахе пенсия като вдовица на човек с толкова клеймо, смяташе, че за всичко е виновен ... Гьоринг.

- Как така? Нали не се шегувате?

- През 1937 г. България участва в Първата международна ловна изложба в Берлин. Подп. Иван Сокачев е организатор на експозицията и водач на делегацията. Експонатите ни взимат много отличия, като сред тях златното е за мечката от Рила. Наградите се връчват от Гьоринг, който тогава е „главният ловец“ на Германия. За това има и снимки, на които дядо ми приема отличие и съответно се ръкува с него. Баба ми бе надраскала жестоко образа на Гьоринг, защото е смятала, че оттам тръгват бедите на нашето семейство.

В такъв вид и аз вече видях тази снимка. Веднъж баба ми е срещнал на улицата ген. Владимир Стойчев, който го разпитал за семейството и като научил, че бедстват, извикал: „Вдовицата и децата на Иван Сокачев, дето за заслуги към България има орден връз орден, това ли заслужават!“. И баба ми започнала да получава 80 лв. пенсия.

- Всъщност има една област, освен военната, от дейността на Иван Сокачев, за която у нас се знае доста - ловната. И вие вече донякъде засегнахте тази тема. Предполагам, че сте се свързали вече с БЛРС?

- Това бе една от първите крачки към изпълнението на моята мисия. Преди четири години посетих БЛРС и

неговият председател гоц. Христо Михайлов сподели, че Иван Сокачев е един кумир за историята на организацията. Това не само ме изпълни с гордост, но и затвърди в мен желанието да напиша книга за моя дядо. Иван Сокачев има такива думи: „Когато гледаме огромния стремеж на настоящето, когато чертаем още по-големите надежди за бъдещето, ... миналото се загубва по размери и достижения. Но една благородна черта отличава човечеството. Рано или късно погледите се обръщат назад. Отива се до тези забравени кътчета със спокойствието на историята и безпристрастието на очистения от злобите на всекидневието дух и се застава пред тях с възторг и признателност“.

- Кой още откликна на Вашето желание да популяризирате живота и делото на дядо Ви?

- Привържениците и почитателите се оказаха немалко. Обърнах се към общинските управи на Враца и Долни чифлик, към директора на Варненския архив г-н Дряновски с молба за съдействие и получих отклик. През 2006 г. учредихме Инициативния комитет „Подполковник Иван А. Сокачев“, на който станах председател, а синът ми - инж. Мартин Сокачев, зам.-председател. С набраните средства и със съдействието на кмета на Долни чифлик Борислав Натов на 7 ноември 2007 г. по случай 120-годишнината от рождението на Иван Сокачев бе организирано национално честване и бе открит паметник. Аз, от своя страна, организирах в Германия набирането на хуманитарна помощ за социално слаби и деца от община Долни чифлик. И така се запознах с г-р Мелена Плузчиева - тогавашният извънреден и пълномощен посланик на България. Посланик Плузчиева ме спечели със своето много човешко отношение към моята кауза. Тя ми разказа, че детството ѝ, преминало в Ловното стопанство „Шерба“, директор на което по това време е баща ѝ - инж. Иван Плузчиев, е предопредило избора ѝ на лесо-въдската професия. И ми оказа невероятна морална подкрепа.

Държавната агенция по горите и нейният председател гоц. Стефан Юруков изпрати поздравително писмо до семейството ни и до Инициативния комитет по случай откриването на паметника на моя дядо и подкрепи призива на Варненското ловно-рибарско дружество да се предложи на президента Георги Първанов да произведе подп. Иван Сокачев в чин „генерал“ посмъртно.

- Вашият корен е врачански и не може в издирвателската си дейност да не сте се насочили към града, на който фамилия Сокачеви е дала немалко.

- Сред най-искрените поддръжници на моята кауза, естествено, е град Враца. Преди всичко Ловно-рибарското дружество в града. Но съм особено трогната от подкрепата на работещите в Дирекцията на ПП „Врачански балкан“, които привличат за идеята за паметник на Иван Сокачев в Долни чифлик фирмата „Булнег“ и даряват врачански камък. Дирекцията на парка и Окръжният гържавен архив се ангажираха да направят документална експозиция за род Сокачеви, която ще се

експонира в новооткрития Информационно-посетителски център на ПП „Врачански балкан“. Всичко това, както и заветът на дядо ми да помагам на хората, ме кара да направя нещо за града. На ЛРД - Враца, ще даря 2 дка наследствена гора. Една от идеите ми е да даря на общината моя дял от 2.5 дка земеделски земи, за да се направи парк за възрастни хора, в който представителите на врачанските родове да имат паметни плочи и да посадят фиданки. Ако се намерят документи, доказващи наследството на род Сокачеви върху фамилната къща в центъра на Враца, където преди 30 г. е изграден Културен дом, надявам се да получа като обезщетение друга сграда, в която да бъде открит Дом на врачанските родове. Работя и за побратимяване на градовете Враца и Франкфурт на Одер.

Рилската мечка - експонат на България, награден със златното отличие на Международното ловно изложение в Берлин през 1937 година

- Вие загатнахте, че се занимавате с благотворителни акции, но те не са широко известни у нас. Какво точно правите?

- Няколко години събирах хуманитарни помощи, които закарах в Долни чифлик. Като дарение от жителите на Грюнхайде закарах и медицинска апаратура, линейки и една пожарна кола. Тази година осигурих и още една такава кола. Същото искам да направя и за Враца. Добър организатор съм, макар да имам и разочарования на това поприще. С помощта на моя син ще продължа да работя.

- Успяхте да издадете и сборник с лирика на Иван Сокачев, която се казва „Ален мак“. Каква е историята на стихотворението, чието заглавие той по-късно взема за литературен псевдоним?

- През 1913 г. като батареен командир във Втори артилерийски врачански полк моят дядо участва в боевете при Чаталджа. Някъде там той написва едно стихотворение, което е добре познато в България: Ален мак самотен, скръбен, / сред буйни ниви е цъфнал. / И огнен поглед неутешно / към тежък клас е приковал. То е публикувано през следващата година, но много известно става като песен „Ален мак“, чийто композитор е неизвестен. Възможно е да е някой от музикантите на оркестъра от прочутия софийски ресторант „Дълбок зимник“ (на тогавашния булевард „Цар Освободител“), където са се събирали социалистите, между които и Димитър Благоев. И думите, и мелодията на песента са много хубави, тя се запява от много хора, а в историята остава като „химнът“ на социалистите.

Събрах 90 стихотворения с доказано авторство на Иван Сокачев и продължавам да се учудвам и възхищавам на творческия талант, идеите, на преклонението към природата и на разбирането му, че трябва не само да я използваме, но и да я пазим като истински родолюбци. Негови са думите: „Обичам благородната българска земя и затова ще бъда ревностен апостол за пазене на природата“.

С госта разговаря
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки автора и семейния архив Сокачеви

МЕЖДУНАРОДНА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ИЗЛОЖБА

ТЕХНОМебел

25 - 29.03.2009

- © МАТЕРИАЛИ
- © МАШИНИ
- © ОБОРУДВАНЕ
ЗА ДЪРВОДОБИВ И
ДЪРВОПРЕРАБОТВАНЕ

Организатори:

Агенция **БУЛГАРРЕКЛАМА ЕООД**

тел.: (02) 9655 304, 9655 220

www.bulgarreklama.com

**БРАНШОВА КАМАРА НА ДЪРВООБРАБОТВАЩАТА И
МЕБЕЛНА ПРОМИШЛЕНОСТ**

тел.: (02) 963 42 99

www.timberchamber.com

ИНТЕР ЕКСПО И КОНГРЕСЕН ЦЕНТЪР (ИЕС)

Годишници и юбилеи

На 18 декември 2008 г. Дружеството на ветераните лесовъдци и учени проведе традиционното си годишно събрание, на което бяха поздравени юбилярите. С поздравителни адреси и скромни подаръци бяха почетени (отляво надясно на снимката): проф. д.с.н. Евгени Димитров на 75 г., ст.н.с. I ст. д.т.н. Васил Д. Василев на 75 г., Елена Вълева на 70 г. - химик, работила в Института за гората, инж. Васил Узунов на 80 г., Пенка Цветкова на 75 г. - биолог, работила в ИГ, инж. Никола Турулейков на 90 г., проф. д-р Георги Кючуков на 75 г., доц. д-р Димитър Младенов на 75 г. и проф. д.т.н. Николай Йосифов на 75 години.

Снимка Йордан ДАМЯНОВ

Състезания

Германският град Трипсдрил, провинция Баден-Вюртемберг, бе домакин на Двадесет и осмото световно първенство за секачи професионалисти от 3 до 5 октомври 2008 година. Състезанието се проведе в 5 дисциплини: поваляне на стоящо дърво, кастрене, подготовка на моторния трион за работа, прецизно рязане и комбинирано разтрупване. Участие взеха общо 115 секачи от 29 страни.

Победителите в 4 от дисциплините се състезаваха с моторен трион STIHL.

В отборното състезание шампиони станаха Герхард Брихле, Марко Траберг и Вилфганг Хайдеман от Германия. Шест от деветте медала на класираните се призьори бяха спечелени от състезатели с моторна резачка STIHL. Комплексен победител и световен шампион стана швейцарецът Балц Рехер с моторен трион STIHL MS 440.

Драги приятели на българската природа и на сп. „Гора“, вече трета година Вашите снимки на старейшините в царството на дърветата показват на хилядите ни читатели достолепието на нашите столетници.

Благодарим Ви!

И както обещахме в бр. 2 от 2007 г. - конкурсът си е конкурс, ще има и награди, като призът за най-добър

Фотоконкурс „Старейшините“

кадър е дигитален фотоапарат. Журито естествено ще бъде затруднено, защото не получихме дори и един неподходящ кадър. За начина, по който ще бъде определен победителят - в следващия брой!

Байкушевата мура със своите над 1300 години е най-старото изголистно дърво в България. Символ е на българската гържава, основана ведно с нейното поклъване. Тя е от вида черна мура с височина 26 м, диаметър - 2.2 м и обиколка - 7.8 метра. Расте в Пирин близо да х. Бъндерица край пътя от Банско за х. Вихрен.

Снимка Георги
НИКОЛОВ

Уникалният бял бряст е на над 600 години. Расте в живописния каньон на р. Бели Лом, в м. Одалийка, недалеч от с. Нисово, Русенско. Височината му е 18 м, а обиколката - 5.54 метра. От столетия е свързан с местни обичаи и традиции. По клоните му са навързани десетки разноцветни лентички за здраве, а ако напишеш желание на листче и го хвърлиш във водите на лениво протичащата край него река, казват, че дядо Бряст ще го изпълни.

Снимка (извън конкурса)
Борис ГОСПОДИНОВ

ШИПКА КСХ 80.59.07

ШИПКА ООД
6100 гр. Казанлък • бул. "Ал. Батенберг" 215
тел.: +359 431/6 28 04 • факс: +359 431/6 37 33 • моб.: 0885 000 441
shipka@mbox.contact.bg
www.shipkald.com

IN MEMORIAM

На 3 януари почина ст.н.с. I ст. Коста Димитров Костов

Роден е на 18 август 1924 г. в с. Бъркачево, Врачанско, област Монтана.

Средно образование завършва през 1943 г. в Бяла Слатина, а висше - в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет през 1948 година.

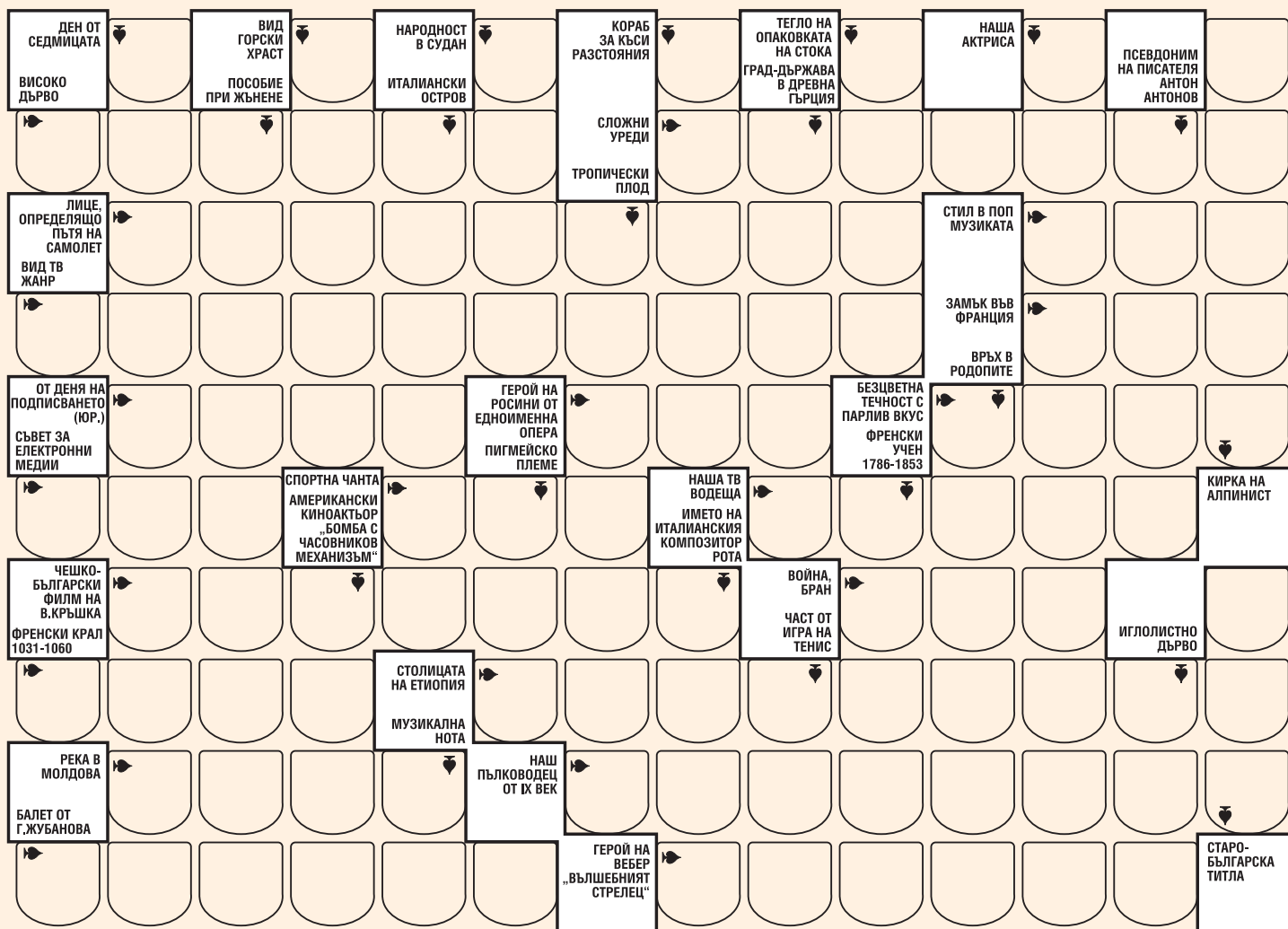
Започва изследователска работа в Института за гората през 1949 г., а през 1961 г. защитава кандидатска дисертация. Хабилитиран е за ст. н.с. II ст. през 1963 г., а от 1987 г. е ст.н.с. I ст. Завежда Секция „Изкуствени горски екосистеми“ от 1966 до 1989 г., когато се пенсионира.

Организира през 1955 г. създаването на първия биекологичен стационар у нас край Бяла Слатина, който е и единственият лесопарк край града. Създател е и на други стационари с експериментални култури от различни дървесни видове. Научните приноси на д-р Коста Костов в лесобиологията имат твърде широк спектър, но най-задълбочено разглежда биологията на дървовете и залесяването. Автор е на около 100 публикации в списания и на монографиите „Тропически дървесни видове със стопанско значение“ (1967) и „Интродукция на червения дъб“ (1987).

Ст.н.с. д-р Костов бе широко известен със своята ерудиция, компетентност, тактичност и толерантност. Неговата скромност и деликатност бяха пословични.

Поклон пред светлата му памет!

РЕЧНИК: АМИЛ, ДАГО, ИКЕЛ, ЛИНОСА, ОНЕГАВОН

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 1/2009:

ВОДОРАВНО: „Синът на болката“. Сал. Оноре (Ирина). „Рир“. „Стига, стига“. Ана. „Анар“. Овет (Стив). Коприна. Намеса. Рем. Кринолин. Яка. Анти. Инос. Авето. Дериват. Стоножка. Имами.

ОТВЕСНО: Бистро. КАТ. Наи. Право. „Българе“. Ен. Анимато. Иносан. Нож. Антракт. Обои. Рида (Рашид). Органи. ЕЛЕА. Анири. Омоним. Каравелова (Екатерина). „Ти не си сам“. Каратн. Ти.

Саморасляци

Внукът на горския бай Нено Балканджията се връща от училище в края на срока и пита дядо си:

- Ти нали си горски, дядо, и не те е страх от нищо?
- Да, момчето ми - отговаря бай Нено.
- Ха сега да видим дали е така, като ти покажа бележника си.

С голямо притеснение бай Нено влиза при директора на горското:

- Шефе, извинявай, ама не си ми увеличавал заплатата вече много дълго време.
- Извинен си - мило се усмихва директорът.

Пристига бай Нено в администрацията на горското и след повикване влиза при директора.

- Защо вчера не беше на работа, Нено?
- Не се чувствах добре - отговаря старият горски.
- Носиш ли болничен лист?
- Не, вчера наистина бях болен.

КЛИМАТЕТ

СУШИЛНИ ЗА ДЪРВЕСИНА

GSM: 088 9 424 678
GSM: 089 8 614 581
www.klimatet.hit.bg
e-mail:klimatet@abv.bg

TECHNO 2009 FOREST

Международно изложение
за лесовъдство, горска
техника и технологии

25 - 29 март

ИНТЕР ЕКСПО ЦЕНТЪР (ИЕС)

БУЛПРОФОР
тел./факс: (02) 952 11 35
www.bulprofor.org

АГЕНЦИЯ БУЛГАРРЕКЛАМА
тел.: (02) 9655 304; 9655 220
www.bulgarreklama.com

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД

София 1797, ж.к. „Младост“ - 2
бул. „Андрей Ляпчев“ 72
тел: 02 /8099411,
факс: 02 /8099413,
www.husqvarna.bg
e-mail: info@husqvarna.bg